

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ
ОДИНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина двадцять четверта

Стенограма пленарного засідання
4 червня 2024 року

Київ 2024

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

ОДИНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина двадцять четверта

Стенограма пленарного засідання

4 червня 2024 року

Головне управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання перше
(Вівторок, 4 червня 2024 року)

Частина двадцять четверта

Виступи уповноважених представників депутатських фракцій і груп	...6
Заява депутатських фракцій політичної партії «Європейська солідарність» та політичної партії «Голос»	...15
Проведення сигнального голосування для прогнозування результатів розгляду питань порядку денного	...16
Голосування пропозиції про запрошення на пленарне засідання Верховної Ради України міністра внутрішніх справ України	...18
Прийняття Закону України «Про застосування англійської мови в Україні»	...18
Прийняття рішення про зміну черговості розгляду питань порядку денного	...33
Прийняття Постанови Верховної Ради України «Про зміни у складі Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань використання коштів державного бюджету України, спрямованих на облаштування фортифікаційних споруд та інженерних загороджень на лінії зіткнення, а також на виготовлення та закупівлю безпілотних літальних апаратів та засобів радіоелектронної боротьби для військових частин і підрозділів Збройних Сил України та інших утворених відповідно до законів України військових формувань»	...33

Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону України «Про внесення змін до Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року»	...37
Прийняття у першому читанні за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення процедури відведення земельних ділянок для розвитку цифрової інфраструктури»	...41
Внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання повноважень центральних органів виконавчої влади у сфері забезпечення енергетичної ефективності	...45
Прийняття у першому читанні за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проекту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо перегляду ставок акцизного податку на тютюнові вироби»	...48
Прийняття у першому читанні за основу проектів законів України: «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо імплементації положень актів права Європейського Союзу щодо акцизного податку»	...57
«Про внесення змін до статті 11 Закону України «Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин»	...66
Прийняття Закону України «Про внесення змін до Кодексу законів про працю України щодо встановлення додаткових підстав розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця та деяких інших питань» з пропозиціями Президента України	...68

Внесення змін до деяких законодавчих актів України
щодо обов'язковості використання рідкого біопалива
(біокомпонентів) у галузі транспорту ...77

Прийняття у першому читанні за основу з доопрацюванням
положень відповідно до частини першої статті 116
Регламенту Верховної Ради України та продовженням
наполовину строків підготовки до другого читання
проекту Закону України «Про внесення змін до Закону
України «Про компенсацію за пошкодження та знищення
окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок
бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених
збройною агресією Російської Федерації проти України,
та Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного
внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій,
спричинених збройною агресією Російської Федерації
проти України» щодо компенсації знищеного
чи пошкодженого майна, що знаходиться на територіях
ведення активних бойових дій або тимчасово окупованих
Російською Федерацією» ...78

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
4 червня 2024 року, 12 година 3 хвилини
(Після перерви)*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні!

Шановні народні депутати, відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» сьогодні ми продовжуємо наше пленарне засідання.

Шановні колеги, звертаю увагу, що згідно з прийнятою Верховною Радою України постановою всі присутні на пленарному засіданні не повинні поширювати інформації щодо його початку, перебігу та прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після оголошення перерви у пленарному засіданні. Прошу всіх колег неухильно дотримуватися прийнятого українським парламентом рішення та відповідально поставитися до забезпечення безпеки єдиного законодавчого органу нашої держави.

Шановні колеги, у разі повітряної тривоги буде оголошено перерву у пленарному засіданні і ми всі маємо перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття.

Шановні народні депутати, сьогодні день народження наших колег народних депутатів України Ольги Валеріївни Саладухи, фракція «Слуга народу» (*Оплески*), Сергія Петровича Лабазюка, група «Партія «За майбутнє» (*Оплески*) та Ігоря Федоровича Молотка, група «Партія «За майбутнє» (*Оплески*). Вітаємо іменинників і бажаємо міцного здоров'я, наснаги та нових здобутків в ім'я України!

Шановні народні депутати, за парламентською традицією пропоную розпочати роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

Шановні народні депутати, триває 832-й день широкомасштабної збройної агресії російської федерації проти нашої держави. Російська держава – окупант продовжує систематично завдавати терористичних ударів по мирних селах і містах України, особливо жорстоко і цинічно обстрілюючи місто-герой Харків і населені пункти Харківської області. Та найболісніше, що під час віроломних обстрілів гинуть найбезневинніші – наші діти. Сьогодні ми вшановуємо пам'ять дітей, які загинули внаслідок збройної агресії російської федерації проти України. Цей день нам вчергове нагадує, що рашистське зло, з яким ми боремося, прагне знищити все українське, не лише нашу державність і культуру, а й наших дітей.

Наші захисники та захисниці відважно та твердо тримають бойові позиції, героїчно відбиваючи постійні навали ворога. Вічна шана, вічна слава нашим воїнам. На превеликий жаль, у цій жорсткій боротьбі ми втрачаємо наших героїв. 29 травня 2024 року під час ротації на харківському напрямку всього за кілька днів до свого 26-го дня народження трагічно загинула відома українська громадська діячка, журналістка, парамедик батальйону «Госпітальєри», справжня героїня, людина великого серця Ірина Цибух, відома як «Чека». Вона була яскравим прикладом мужності, патріотизму та самопожертви.

Шановні колеги, прошу хвилиною мовчання вшанувати світлу пам'ять усіх захисників та захисниць, які віддали свої життя за Україну, мирних громадян та всіх дітей, які загинули внаслідок збройної агресії російської федерації. Вічна пам'ять.

(Хвилина мовчання).

Дякую. Прошу сідати.

Шановні народні депутати, на засіданні Погоджувальної ради ми домовилися перед початком розгляду питань порядку денного надати час по 3 хвилини для виступів уповноважених представників депутатських фракцій та груп. Тому я прошу представників фракцій та груп записатися на виступи. Прошу, колеги, записатися.

Слово надається народному депутату Руцишину Ярославу Івановичу, фракція політичної партії «Голос».

Костенко. Будь ласка.

КОСТЕНКО Р.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Добрий день! Шановні колеги, я хотів би порушити дуже актуальне, мабуть, для всієї нашої країни питання, яке, на жаль, не вирішується повною мірою, зокрема Кабінетом Міністрів, що призначений нами. Думаю, ми маємо взяти його на контроль і довести до логічного закінчення. Це питання бронювання у всіх сферах національної економіки, в енергетичному секторі, а найголовніше – в оборонно-промисловому комплексі. Це зараз дуже важливо, оскільки після прийняття нами закону люди, які виконують оборонні замовлення, державні контракти, ідучи до військкоматів для оновлення даних, більше звідти не повертаються. Я подавав звернення з приводу цього до різних міністерств, але поки що цю проблему не врегульовано.

Учора на засіданні комітету ми обговорювали це питання, знаю, що воно розглядалося на засіданні Погоджувальної ради, але станом на зараз не вирішено, і кожен годину працівники найкритичніших підприємств оборонно-промислового комплексу та інших важливих галузей потрапляють до лав Збройних Сил. Ці галузі можуть завтра залишитися без ключових людей, які виготовляють снаряди, дрони та іншу техніку, щоб її отримували наші захисники на передньому краї.

Учора на засіданні комітету був напрацьований законопроект, і нам потрібно до нього повернутися. Якщо сьогодні-завтра уряд не вирішить цього питання, то ми втратимо декілька тисяч працівників підприємств оборонно-промислового комплексу. Це дуже серйозне питання, яким ми не маємо нехтувати. Це перше.

Друге. Ми маємо розробити механізм, який зараз відсутній, щодо повернення зі Збройних Сил людей, призваних на початку повномасштабного вторгнення, які вміють робити, зокрема в оборонно-промисловому комплексі, те, чого не можуть робити інші. Це вибухівка, ракетне озброєння тощо.

Це критично важливе питання, яке ми маємо вирішити, тому нам усім необхідно до цього долучитися і напрацювати основні напрями нашої роботи щодо бронювання.

Дякую. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Соболев Сергій Владиславович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія *Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»*). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, я хотів би загострити увагу на питанні, яке, на мій погляд, на сьогодні є одним з найболючіших, – це дія закону про внесення змін до законів щодо мобілізації. Десятки нарад, намагання негайно виправити недолугості, які, на жаль, є в законі, спроби внести зміни до постанов Кабінету Міністрів та відомств. Ми розуміємо, що 60 діб, з яких уже минуло фактично пів місяця і залишається можливість внесення змін протягом півтора місяця, нічого не змінили, бо є дві категорій громадян України.

Перша категорія – чоловіки від 18 до 25 років, які згідно з нашим законом не підлягають мобілізації, окрім випадків, коли ці люди особисто проявили таке бажання. Фактично ця норма не діє і становить загрозу, бо порушується закон, ухвалений нами. Адже практика виконання закону така: спочатку особа доставляється до ТЦК і може бути мобілізована, а потім з'ясовується, що ТЦК не мала повноважень для таких дій. Друга категорія – працівники підприємств насамперед військово-промислового комплексу та інших, які мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави.

Саме тому фахівці з фракції «Батьківщина» підготували законопроект, який ми умисно не реєстрували. Під час засідання Погоджувальної ради ми звернулися до представників усіх фракцій і груп з проханням підтримати його, оскільки такий закон регулював би ці дві норми – стосовно молоді віком 18-25 років і всіх заброньованих осіб. Ми чекаємо до завтра і сподіваємося, що ця позиція буде підтримана. Ми готові сприйняти й інші пропозиції, але тягнути з цим не можна, 60 діб минут дуже швидко, відіграти назад буде неможливо. Саме тому завтра всіх, хто бажає, просимо ознайомитися із законопроектом, внести його

і в терміновому порядку розглянути, щоб не дати можливості змінювати наш закон (за який, до речі, фракція «Батьківщина» саме тому і не голосувала, розуміючи наслідки) постановами Кабінету Міністрів або відомств.

Велике прохання терміново розглянути це питання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Бакунець Павло Андрійович, група «Довіра». Будь ласка.

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановні колеги! Звичайно, під час війни багато несправедливості, яку люди щораз більше відчують на різних рівнях, тому політикам, нам разом з вами, особливо нашим урядовцям, потрібно посилено виконувати роботу, щоб приймати державні далеко не популярні серед людей рішення, які дуже потрібні для нашої перемоги. Але головне – необхідно добре комунікувати щодо цих рішень з суспільством, бо на сьогодні є два важливі питання – ротація для найвідважніших українців, для військовослужбовців, і економіка, яка утримує українську армію, економічне бронювання.

Що нам потрібно робити насамперед? Однозначно, це міжнародна зброя, техніка, боєприпаси. Однозначно, це добре навчені, забезпечені й умотивовані військові, щоб фронт тримався й обороняв країну. Однозначно, це фінансовий ресурс для забезпечення української армії.

Для реалізації цих завдань у нас є два шляхи. Один зі шляхів, яким, на жаль, ми можемо покотитися, якщо будемо лише збільшувати податки для бізнесу, який і так офіційно працює, мобілізувати кваліфіковані кадри: інженерів, ФОПів та інших важливих працівників різних підприємств – і тим самим загнати економіку в тінь. Відтак держава лише втрачатиме, а мотивація йти на фронт зменшуватиметься. Тому нам необхідно бути креативними, як наші Збройні Сили. Нам, напевно, потрібно буде робити якийсь крок для встановлення певного терміну економічного бронювання, бо не можуть усі, які офіційно працюють, чесно сплачують податки, переживати ще й за те, чи завтра йти в тінь, чи працювати, чи як воно буде. Тому з цієї трибуни я закликаю уряд до кращої комунікації з суспільством.

Особливо хочу наголосити на ситуації стосовно працівників Державної служби з надзвичайних ситуацій та інших служб. Вони навчалися працювати з водою, з рукавом, виконують важку роботу, тому відправляти частину з них на різні фронти є далеко не...

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Папієв, група «Платформа за життя та мир». Будь ласка, Михайле Миколайовичу.

ПАПІЄВ М.М., секретар Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую. Шановні колеги, шановні громадяни України, які дивитимуться на телеканалі «Рада» засідання Верховної Ради України! Сьогодні нам усім треба зосередитися на головному питанні – це підтримка Збройних Сил України задля перемоги. При цьому нам, Верховній Раді України, як єдиному законодавчому органу треба вимагати від уряду забезпечення економічного зростання і соціального спокою в державі. Нам необхідно вказати уряду, щоб вони брали приклад з Президента України, подивилися, як він активно займається сьогодні міжнародною політикою, працює над Українською формулою миру. Нам треба підтримати ці ініціативи і вимагати від уряду діяти в інтересах України, в інтересах перемоги, в інтересах українського народу.

Шановні колеги, нещодавно, коли я був у Чернівцях, до мене звернулися люди: «Михайле Миколайовичу, що це за звернення заступника міністра соціальної політики щодо того, що пенсій в українців не буде, що їм треба працювати до смерті та інші негативи?» Я відповідаю: «Заспокойтеся, це ворожі ПСО, провокація, такого не може бути. Україна – соціальна держава, яка гарантує своїм громадянам забезпечення пенсіями, заробітними платами, пенсії зростатимуть. Президент України як гарант конституційних прав та свобод громадян постійно це контролюватиме». Але для себе я почав аналізувати інформаційне поле і засоби масової інформації. Виявляється, перша заступниця міністра соціальної політики Дарина Марчак в ефірі Еспресо.TV таки заявила, що на сьогодні демографічна ситуація погіршується, українцям треба зосередитися на тому, щоб працювати до смерті.

Шановні колеги, вона хоча б Конституцію України читала? У статті 3 Конституції визначено, що держава відповідає перед громадянами, у статті 22 – що при прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів мають лише покращуватися соціальні й правові гарантії громадян, у статті 46 визначено гарантії соціального страхування.

Я просив би, щоб урядовці, перш ніж вийти до людей, думали, що зараз і так багато негативу, достатньо тяжкий моральний стан наших громадян, війна, підвищення тарифів, і ще виходить урядовиця та починає розказувати людям, що в них не буде пенсій. Шановні колеги, схаменіться, соціальний спокій у державі надважливий, і нам треба працювати над тим, щоб приймати закони щодо...

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Порошенко, фракція «Європейська солідарність».

ПОРОШЕНКО П.О., член Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Дорогий український народе! Завтра в цій Верховній Раді, за чутками, будуть голосуватися вкрай важливі кадрові рішення, але депутати станом на зараз не мають жодної уяви, за кого голосуватимуть. Це дуже яскрава демонстрація порушення Конституції в частині функцій парламенту у парламентсько-президентській республіці, бо саме депутати несуть відповідальність за якість кадрової політики. А в нас одні йдуть без звіту, а інші приходять без бачення – і слухняна частина Ради мовчки голосує за все це.

Хочу наголосити, що ми зараз маємо продемонструвати інший підхід. У парламенті і в країні має бути створена коаліція національної єдності, має бути розподілена відповідальність. Я впевнений, що ми нарешті маємо прийняти відповідальні рішення, бо у правильність політики уже не вірять навіть глядачі єдиного антиконституційного марафону.

Ніколи такого не було, а ось і знову, як казав один відомий російський політик, ми докотилися до того, що вперше з 2014 року в країні з'явилися темники, і про це заявили журналісти. Знову з'явилися (або вони існували з 2019 року) списки людей, яким заборонено доступ до всіх телеканалів. Були виключені з ефіру абсолютно незаконно, без рішення суду три телевізійні канали, а кошти державного бюджету використовуються для владних телеграм-каналів, які проводять інформаційну політику на кшталт «славянського мальчика», дискредитуючи опонентів. Дуже важливі прізвища, які там були: Порошенко, депутати з «Європейської солідарності», депутати з інших опозиційних фракцій, Залужний, а сьогодні вже з'явилися Сирський і військове керівництво.

Моя вимога: зупиніться і не робіть кроків, які підривають довіру до найбільш шанованої частини суспільства – Збройних Сил України!

Україна переможе! Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гнатенко Валерій Сергійович, група «Відновлення України». Будь ласка.

ГНАТЕНКО В.С., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 49, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний пане Голово, дорогі колеги! Ситуація в українській енергетиці залишається вкрай складною. Після кожного обстрілу ми втрачаємо генерацію, і, безперечно, треба її відновлювати. Загалом під час весняних обстрілів нашої енергетики виведено з ладу близько 8 гігават потужностей переважно маневрової генерації, а також наявні пошкодження систем розподілу.

Швидко владнати ситуацію в енергетиці об'єктивно не вийде. Натомість потрібно зробити наголос на швидкій енергетичній децентралізації, а також зробити доступнішими для людей прилади автономного живлення як через

податкові пільги, так і через безвідсоткові кредити. Якнайшвидше потрібно впровадити справедливі графіки обмеження електроенергії, а не такі, що працюють на сьогодні.

З 1 червня в Україні на 63 відсотки зріс тариф на електроенергію для населення. Це вагоме одномоментне підвищення багатьом може виявитися не під силу, тому необхідно провести ревізію ефективності житлово-комунальних субсидій. Парламент на цей рік виділив на відповідні цілі майже 50 мільярдів гривень. Уряд має сказати, чи вистачає цих коштів, чи отримують допомогу всі, хто її потребує на сьогодні.

Шановні колеги, Україна опинилася в ситуації, коли майже третина наших співгромадян є бідними. Згідно з критеріями Світового банку 9 мільйонів наших мешканців не можуть звести кінці з кінцями. Це потребує активної ролі держави в питанні соціальної підтримки. Це перше.

Друге питання – електроопалення. У багатьох громадах за документами існує централізоване теплопостачання. На практиці відповідна інфраструктура знищена, і люди змушені грітися виключно електроприладами. Натомість платіжки приходять по повній. Щодо цього питання ми готуємо звернення до уряду від нашої групи. Потрібно розробити спрощену процедуру адаптованого тарифу для такої категорії населення. Це потрібно робити влітку, але, як завжди, ми це робимо взимку.

Вірю, що держава запропонує шляхи виходу з цієї ситуації, бо люди заслуговують на нашу підтримку.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скороход Анна Костянтинівна, група «Партія «За майбутнє». Будь ласка.

СКОРОХОД А.К., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 93, Київська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Думаю, усі знають про 12-ту бригаду спеціального призначення «Азов» Національної гвардії України. Вона не потребує реклами і є не просто бойовим підрозділом, який виконує найскладніші завдання на фронті, а символом української армії, фортецею, прикладом стійкості і незламності українського духу. З 24 лютого 2022 року по 20 травня 2022 року бійці «Азову» героїчно обороняли Маріуполь і металургійний комбінат «Азовсталь», 82 дні з 86 днів були в повному оточенні і перетворили металургійний комбінат «Азовсталь» на героїчну фортецю, міцнішу за саму сталь, на символ національного спротиву, за яким, затамувавши подих, спостерігав увесь світ.

Думаю, усім відомі імена цих хлопців, яких ми чекали й досі чекаємо з полону. Але чи знаєте ви, що, виходячи виключно з наративів російської пропаганди, законодавством Сполучених Штатів Америки дотепер забороняється надавати бригаді «Азов» будь-яку допомогу, через що 12-та бригада спеціального

призначення «Азов» Національної гвардії України й надалі безпідставно стикається з винятками щодо неї у питаннях постачання сучасної західної зброї та не має змоги відправити своїх бійців на провідні військові навчання?

Констатуючи, що сам факт існування винятків і заборон у законодавстві Сполучених Штатів Америки щодо бригади «Азов» не лише не дає змоги бригаді ефективно виконувати поставлені бойові завдання, а є ударом по обороноздатності України в цілому, я пропоную нам спільно звернутися до Конгресу Сполучених Штатів Америки та попросити переглянути прийняті рішення і виключити згадування про 12-ту бригаду спеціального призначення «Азов» НГУ в законах США про консолідовані асигнування, зняти будь-які обмеження щодо неї в законодавстві США, скасувати будь-які обмеження на надання зброї, фінансування, обладнання та іншої допомоги, а також проведення навчань для «Азову».

Шановні колеги, сьогодні до кінця дня кожному з вас буде запропоновано долучитися до вказаного проекту постанови, щоб ми разом також змінили це і звернулися...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається Перебийносу, але він передає Пушкаренку. Правильно?

Пушкаренко. Будь ласка.

ПУШКАРЕНКО А.М., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Дякую, Руслане Олексійовичу. Шановні колеги, дорогий український народ! Уже 15-16 червня відбудеться Глобальний саміт миру. Власне, це ініціатива, з якою Україна виходить до світу щодо питання майбутнього справедливого миру для України.

Сьогодні ані світові лідери, ані дипломати, ані політики – ніхто не має права нехтувати жертвами, яких щосекунди вже понад 10 років, особливо останні більше двох років широкомасштабного вторгнення росії в Україну, агресії російської федерації проти нашої держави зазнають наші Збройні Сили, наші захисники і захисниці. Ніхто не має права знехтувати їх зусиллями. Тому в листопаді 2022 року Президент Зеленський представив перед лідерами країн G20 Українську формулу миру, в якій викладено наше бачення кроків до справедливого завершення війни в Україні. Ми нічого не просимо, крім того, що передбачено міжнародним правом, Статутом ООН, резолюціями Генеральної Асамблеї ООН, міжнародними конвенціями. Ми вимагаємо повернення дії міжнародного права в Україну. Тому свою участь у Глобальному саміті миру, який ініціює Україна і який відбудеться у Швейцарії, уже підтвердили 106 держав світу з усіх континентів – держави Європейського Союзу, держави Глобального півдня, Сполучені Штати Америки та інші.

Ніхто не має права нам нав'язувати своє бачення, як має завершитися війна, тому що ми платимо найдорожчим – життями наших людей. Росія намагається зірвати Глобальний саміт миру, дискредитуючи, вмовляючи лідерів країн не їхати, або тих, які визначилися, переконати понизити рівень представництва. Хочу зазначити, що з 106 країн, які підтвердили на цю хвилину свою участь, дві третини держав будуть на рівні лідерів – президентів, прем'єрів.

Ми провели зустрічі з акредитованими дипломатами в Україні. Андрій Єрмак провів чотири зустрічі по всьому світу з радниками світових лідерів з питань нацбезпеки, зовнішньої політики. Президент докладає до цього максимум зусиль. На міжпарламентському рівні кожний з нас, використовуючи свої групи дружби та інші можливості, комунікує, щоб максимальна кількість держав постала поряд з нами і підтримала Українську формулу миру як шлях, як набір механізмів до повернення дії міжнародного права і справедливості в Україну.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Шановні колеги, ще від президії виступить Олена Костянтинівна протягом 3 хвилин, і потім перейдемо до роботи, хоча є ще одна заява з проханням оголосити перерву, яку готові замінити на виступ (*Шум у залі*).

КОНДРАТЮК О.К., заступник Голови Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія *Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»*). Шановні колеги, можна хвилину уваги?

Ірина Цибух, «Чека», яка загинула на Харківщині, найбільше мріяла про дітей. Сьогодні, вшановуючи її світлу пам'ять, ми також відзначаємо День вшанування пам'яті дітей, які загинули внаслідок збройної агресії російської федерації проти України, а увесь світ – Міжнародний день безневинних дітей – жертв агресії. Станом на зараз в Україні загинули 550 дітей, поранено – 1 тисячу 366, постраждали від сексуального насильства – 15, викрадено, незаконно депортовано і переміщено – понад 19 тисяч. Це лише офіційні цифри. Ви можете собі уявити, скільки реально ще є фактів злочинів проти наших дітей, безневинно вбитих на окупованих територіях.

Минулого тижня ще один парламент прийняв спеціальну резолюцію про засудження викрадення і вивезення наших дітей. Після мого звернення парламентарії Молдови прийняли відповідну резолюцію, за що ми їм надзвичайно вдячні.

«*New York Times*» вчора опублікувала величезне розслідування, як росіяни викрадали діток з херсонського дитячого будинку. Журналісти провели неймовірну роботу, дослідили увесь ланцюжок, як здійснювалися ці злочини. Більшість тих дітей уже мають російські документи, деякі усиновлені

російськими сім'ями. Співзасновники «*New York Times*» однозначно трактують цей кейс як воєнний злочин.

Наше Головне управління розвідки запустило сайт з переліком підсанкційних осіб. Окремий розділ у ньому – про злочинців, дотичних до незаконного переміщення дітей. У цьому розділі нині 216 російських чиновників та інших службовців, але насправді їх набагато більше.

За нашим Кримінальним кодексом злочини щодо викрадення і переміщення дітей трактуються за статтею 438 «Порушення законів і звичаїв війни», яка має дуже широкий спектр застосування і не містить прямого стосунку до злочинів проти дітей. Я переконана, що наші діти заслуговують, щоб усі злочини проти них під час війни розслідувалися за окремою статтею Кримінального кодексу, яка чітко трактувала б усі міжнародні конвенції і протоколи. Національне законодавство мусить містити всі необхідні статті, щоб Міжнародний кримінальний суд у своєму розслідуванні спирався на солідний масив порушення в Україні таких справ і щоб Генеральна Асамблея ООН могла розробити юридичний механізм повернення наших дітей, який враховував би не лише факти їх викрадення, вивезення й депортації, а й факти перешкоджання їх ідентифікації, факти незаконного утримування, затримання, репатріації тощо. Ми повинні виконати зараз цю домашню роботу і напрацювати весь спектр законів, що полегшило б роботу нашим партнерам.

Дякую. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава! Дякую.

Шановні колеги, перед тим, як перейти до роботи, повідомляю, що надійшла заява, яку підписали дві фракції – «Європейська солідарність» і «Голос», з проханням оголосити перерву, яку вони готові замінити на виступ. Будь ласка, 3 хвилини.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Ми з Іриною Фріз щойно повернулися з Харкова. Це місто, безумовно, вражає своєю стійкістю. Серед підприємств, які ми відвідали, була легендарна друкарня «Фактор-Друк», яка тримає 40 відсотків української типографії. Ось на що перетворені дитяча, доросла українська література, книжки, які у прямому ефірі Скаб'єєва так інші пропагандисти називали «законной военной целью», говорили, що там створюються дрони.

Путінська росія проводить деіндустріалізацію міста, знищуючи успішні підприємства. Окрім інших, ми були й на великому переробному м'ясокомбінаті

«М'ясний», де працює понад 2 тисяч харків'ян, якому рашисти завдали збитків більш ніж на 500 мільйонів гривень, фактично знищивши його.

Власне, про що ми хочемо говорити з вами, колеги?

Перше. На жаль, ці підприємства, які щороку сплачують сотні мільйонів гривень податків, не отримують жодної копійки страхових виплат, тому що Харків перебуває в економічному гетто червоної зони. Ми звертаємося до профільного парламентського комітету. Давайте придумаємо, як допомогти харківському бізнесу. Можливо, варто прибрати податок на прибуток.

Друге. Я хочу звернутися ще з однією ініціативою. У друкарні нам розказали дуже щемливу історію. Серед семи загиблих працівників була жінка Тетяна, яка підготовувала кішку на ім'я Маруська. Під час вибуху пані Тетяна стояла за верстатом і друкувала дитячу книжку про допомогу тваринам. Коли її знайшли, то знайшли й кішку, яка кричала, тому що шукала свою господиню, яка загинула.

Колектив цієї друкарні пропонує нам, парламенту, підтримати таку ініціативу: разом звернутися до Укрпошти і запропонувати створити марку на честь і загиблих харків'ян, і тварин, які на сьогодні так само страждають від цієї агресії. Думаю, що це була б дуже символічна дія, про яку нам варто говорити як в Україні, так і у світі, нагадуючи щодня, що росія чинить у Харкові, в інших українських містах культурний та економічний геноцид, проводячи деіндустріалізацію України, щоб знищити наші потужності, і ключове – вбиваючи українців. Росія має бути покарана!

Хочу підтримати колегу Олену Кондратюк, що ми маємо об'єднатися навколо того, щоб покарати кожного росіянина, причетного до вбивств, згвалтувань, мародерства і знищення України. Давайте об'єднаємося навколо цього.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, час для виступів вичерпано, переходимо до питань порядку денного.

Відповідно до статті 28 Регламенту Верховної Ради України перед початком розгляду питань пропоную провести сигнальне голосування. Нагадую, необхідно, утримуючи сенсорну кнопку, натиснути зелену кнопку «За» та утримувати ці дві кнопки одночасно до завершення голосування, тобто до появи результатів на табло.

Шановні колеги, прошу взяти участь у сигнальному голосуванні. Прошу голосувати.

«За» – 245.

Проголосували: за – 245, проти – 10, утрималися – 5. Різнобарв'я і палітра демократії.

Железняк. Будь ласка. Що у вас?

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»)*. Пане Голово, я впевнений, що ви можете навіть передбачити моє запитання. Учора бачив представників БЕБ, дуже турбуюся, що вони досі не дійшли до нас на засідання. Хотів би дізнатися, як складається ситуація, тому що звільняться, бо вони щотижня в принципі змінюються, щоб ми розуміли, чи нарешті викличемо когось.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, думаю, що на засіданні Погоджувальної ради я попрошу порушити це питання і визначити день, це може бути, наприклад, п'ятниця, щоб виконати доручення Верховної Ради (*Шум у залі*).
Разумков. Будь ласка. Що у вас з процедури?

РАЗУМКОВ Д.О., *народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»)*. Дякую, Руслане Олексійовичу. Буквально декілька днів тому знову заблокували проектом постанови закон (проект [№ 8312](#)) щодо повернення виплат нашим захисникам. Це зробив профільний комітет. Руслане Олексійовичу, ви як Голова Верховної Ради добре знаєте Регламент і те, що не пізніше, як через два дні після голосування за закон, такий проект постанови може бути внесений до Верховної Ради і зареєстрований. Скажіть, будь ласка, як так сталося, що більш ніж через рік проект постанови, аналогічний проекту постанови Цабаля, був зареєстрований у стінах Верховної Ради?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, наскільки я поінформований, 31 травня членами Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки було внесено проект постанови про скасування рішення Верховної Ради України про прийняття в цілому як закону відповідного проекту. До проекту постанови долучено подання комітету, в якому вони посилаються на статтю 48 Регламенту, про який ви говорите, та вказують, що дане питання втратило актуальність.

Головний комітет, який супроводжує підготовку цього законопроекту, підписання даного рішення, також повноважний вносити проект про скасування рішення Верховної Ради через, зокрема, втрату його актуальності або з інших причин. І найцікавіше: можливість внесення такого проекту постанови про скасування рішення комітетом також передбачено шаблоною формою 1.6 Положення про порядок роботи з документами, яке затверджене розпорядженням Голови Верховної Ради у 2021 році, підписаним тодішнім Головою Верховної Ради Разумковим.

Я дав вам відповідь.

Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). Шановний пане Голово, шановні колеги, поки тут усі не слухають і всім весело, невесело сьогодні працівникам ДСНС, тому що...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексію Олексійовичу, перепрошую, ви попросили слова з процедури, тому прошу вас виступати з процедури, і я роблю вам перше зауваження.

Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Необхідно запросити до Верховної Ради міністра внутрішніх справ України, щоб він дав відповідь на питання, що відбувається з бронюванням співробітників ДСНС, що це за незаконні розпорядження надходять, якими примушують співробітників переводитися до поліції, до бригад? Як ми збираємося жити в країні без рятувальників і пожежників?

Тому прошу поставити на голосування пропозицію про запрошення до Верховної Ради міністра внутрішніх справ України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це питання регулюється статтею 6 Регламенту. Єдине, що нам треба навести якусь ясність у цій статті. Я відразу прошу регламентний комітет дати нам роз'яснення про порядок застосування статті 6, тому що в частині третій цієї статті говориться, що таким рішенням, які вносяться в зал, повинно передувати відповідне рішення комітету. Я просто хочу зрозуміти, наскільки правильно ми рухаємося, але поставлю вашу пропозицію на голосування.

Ставлю на голосування пропозицію Гончаренка про запрошення міністра внутрішніх справ. Прошу голосувати.

«За» – 165.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах, будь ласка. Дякую.

Прошу Апарат організувати відповідне запрошення.

Рухаємося далі. Вельмишановні колеги, розпочинаємо розгляд проекту Закону «Про застосування англійської мови в Україні» ([№ 9432](#)).

Шановні друзі, перепрошую, я себе вже не чую. Це що таке? Будь ласка, переходьмо вже до роботи.

Ми завершили вступну частину з виступів щодо окреслення важливих політичних позицій, тепер настав час попрацювати (*Шум у залі*).

Запрошую на трибуну заступника голови комітету, голову підкомітету Євгенію Михайлівну Кравчук.

На засіданні Погоджувальної ради ми попередньо домовилися про такий розгляд питання. Спочатку буде виступ В'ятровича – 3 хвилини щодо двох поправок відразу, а потім почергово щодо трьох. Далі виступатиме Разумков. Ви проситимете поставити на голосування три поправки і 3 хвилини? Отже, Разумков – 3 хвилини, далі Юлія Володимирівна – 7 хвилин, Власенко – до 5 хвилин, Кучеренко – до 3 хвилин і пропонуватимете поставити чотири поправки, Крулько – до 3 хвилин, Совсун – до 2 хвилин, і голосуємо. Ось такий порядок, шановні колеги.

Пропоную почати з поправок, які я називав.

В'ятрович Володимир Михайлович. Будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Добрий день, шановні колеги! Я дуже втішений, що цей законопроект нарешті потрапив до порядку денного і ми його розглядаємо, попри те що не готовий його підтримувати.

Чому втішений? Тому що мене бентежило, що десь протягом року після того, як ми розглянули цей законопроект у першому читанні, а потім, під час доопрацювання у другому читанні, на жаль, відбувалися досить дивні дії довкола нього, коли вже після рішення комітету намагалися вносити якісь зміни. Ми, на жаль, були свідками тиску в тому числі на народних депутатів з приводу цього законопроекту.

Дуже дивна і, на мою думку, шкідлива й небезпечна норма, яку намагалися повернути в цей законопроект, стосувалася скасування українського кінодубляжу. Ця ідея про можливість скасування українського кінодубляжу викликала велике обурення в українській культурній спільноті, і врешті-решт нам вдалося відстояти первісне рішення комітету, яке передбачає, що в законопроекті не буде жодних норм, які можуть бути загрозою для українського кінодубляжу. Але разом з тим я вважаю, що все одно цей законопроект досі містить цілу низку моментів, які не дають змоги і не є достатніми, щоб ми голосували за нього, тим паче в контексті європейської інтеграції, як нам намагаються його представити. Тому це добре, що ми врешті зараз розглянемо цей законопроект і визначимося щодо нього.

Я також хотів би звернути вашу увагу на низку важливих поправок, які проситиму поставити на голосування для врахування, які, на жаль, не знайшли підтримки в комітеті, і після цього пропонував би проголосувати за кожну з цих поправок.

Отож, поправки 2 і 3: «Назву закону викласти в такій редакції: «Про застосування англійської мови в Україні та сприяння вивченню іноземних мов».

Шановні колеги, хочу подякувати всім членам гуманітарного комітету за спільну фахову роботу, що дало змогу істотно вдосконалити цей законопроект. Водночас комітет не підтримав деяких поправок, які мають концептуальний

характер і на врахуванні яких я наполягаю, бо йдеться про принципові речі, які стосуються нашої національної гідності та європейської інтеграції. Навіть якщо вони не будуть підтримані зараз, то парламент рано чи пізно, я впевнений, повернеться до цього питання. Бо насправді в жодній неангломовній державі Європейського Союзу немає спеціального закону про англійську мову. Такі закони характерні лише для деяких колишніх британських колоній в Азії...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Володимире Михайловичу, я почергово ставлю на голосування поправки 2 і 3, а потім ви ще будете мати по 1 хвилині...

Увімкніть, будь ласка, мікрофон В'ятровича.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Я прошу ще 1 хвилину для обґрунтування поправок 2 і 3, тоді проголосуємо щодо них, а потім – виступ щодо наступних трьох поправок. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, дайте ще одну хвилину, бо ми домовлялися про 3 хвилини.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Отже, високий рівень володіння і застосування англійської мови в Європі досягається аж ніяк не через ухвалення спеціальних законів. Якщо більшість усе-таки вирішила прийняти такий спеціальний закон, ми пропонуємо принаймні згадати в його назві і деяких нормах інші іноземні мови, тобто щоб закон мав назву: «Про застосування англійської мови в Україні та сприяння вивченню іноземних мов». Це пом'якшить виразну суперечність проекту курсу України на інтеграцію до Європейського Союзу. Бо в Європейському Союзі всі мови держав-членів мають рівний правовий статус, а ключовою засадою мовної політики є реалізація гасла «Єдність у різноманітті».

Прошу підтримати поправки 2 і 3.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету. Будь ласка, Євгеніє Михайлівно.

КРАВЧУК Є.М., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Шановні колеги! Комітет відхилив ці поправки, тому що вони змінять саму філософію законопроекту, який подав Президент України Володимир Зеленський. Отже, це проект Закону «Про застосування англійської мови в Україні».

Я хотіла б відповісти колезі пану В'ятровичу, чому це не суперечить, а навпаки, буде дуже корисно для європейської інтеграції. Усі скринінги зараз проходять англійською мовою, переговори вестимуться англійською мовою, і потім, коли ми проведемо ці переговори англійською мовою, українська мова стане офіційною мовою Європейського Союзу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ставлю на голосування поправку 2 авторства В'ятровича. Комітетом вона відхилена. Аргументи сторін ви почули. Прошу голосувати.

«За» – 94.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування поправку 3 Володимира В'ятровича. Комітетом вона відхилена. Аргументи сторін ви чули. Прошу голосувати.

«За» – 100.

Рішення не прийнято.

Поправка залишається відхиленою.

Володимире Михайловичу, ми домовлялися, що далі ви виступите щодо трьох поправок по 1 хвилині. Лише називайте номер поправки, щоб я міг знайти. Будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Дякую. У поправці 15 я пропоную вилучити із законопроекту статтю 1, яка не має змістовного навантаження, окрім згадки про особливий статус англійської мови. Надання англійській чи будь-якій іншій мові, окрім державної, виняткового статусу, на мою думку, суперечить принципам і практиці мовної політики європейських держав. Ми зробили європейський, а не якийсь африканський вибір, і не маємо виписувати в законі формулювання, насправді не притаманні для нормальної, незалежної європейської держави. А вивченню чи застосуванню англійської мови вилучення цієї статті жодним чином не завадить.

Прошу підтримати поправку 15.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету коротко.

КРАВЧУК Є.М. Комітет проти вилучення статті 1, тому що ми хочемо наголосити, що англійська мова – це наш квиток у цивілізований світ для нашого бізнесу, для українців і для успіху держави.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 15 авторства В'ятровича і колег. Комітетом вона відхилена. Автор наполягає на врахуванні. Позиції сторін ви почули. Прошу голосувати.

«За» – 103.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка. Назвіть номер, Володимире Михайловичу.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Поправка 90.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Колеги, яка мета прийняття цього законопроекту? Щоб більше людей знали англійську мову чи щоб більше людей не знали жодних інших іноземних мов? Брак фахівців, які володіють саме французькою мовою, в Україні ще гостріша проблема, ніж брак фахівців з англійської мови. Тому слід відмовитися від змін, які вилучають із законодавства про державну службу вимогу володіння французькою мовою як альтернативу вимозі володіння англійською і навпаки. Я переконаний, що ми маємо заохочувати знання французької мови, як і загалом інших різних іноземних мов. Це теж надзвичайно важливо в контексті нашої європейської інтеграції.

Дякую і прошу підтримати поправку 90.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

КРАВЧУК Є.М. Пане В'ятрович, мсьє В'ятрович, звичайно, ми відхилили цю поправку, тому що французька за всієї поваги... *J'apprends le français. C'est une belle langue*, але...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, українською.

КРАВЧУК Є.М. Я переходжу на українську.

Але не можна повністю замінити мову міжнародного спілкування французьку на англійську. Тому англійська має бути необхідною мовою, а вивчення всіх інших мов: французької, німецької, польської – звичайно, ми маємо заохочувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 90 авторства В'ятровича і колег. Комітетом вона відхилена. Автор наполягає на врахуванні. Позицію сторін, зокрема французькою мовою, ви почули. Прошу голосувати.

«За» – 91.

Рішення не прийнято.

Завершальна поправка, Володимире Михайловичу. Який номер?

В'ЯТРОВИЧ В.М. Поправка 148. Увага! Це серйозна практична поправка, не теоретична. Колеги, якщо ви не підтримаєте цієї поправки, Україна візьме на себе зобов'язання надавати екстрену медичну допомогу англійською мовою будь-якому іноземцю, який не володіє українською. Вдумайтеся, якими можуть бути наслідки такої норми в умовах, коли й так неможливо знайти працівників на швидку допомогу, а тим паче кваліфікованих медиків. Тепер ще буде додаткова вимога знання англійської мови.

Ми змусимо всіх працівників швидкої допомоги вільно володіти англійською мовою чи змусимо іноземців чекати швидку годинами, доки не знайдуть англійськомовну бригаду, щоб не порушувати такого закону? Я вважаю, що

це небезпечний абсурд, якого немає ніде у світі і який насправді лише зашкодить ситуації в Україні.

Прошу підтримати мою поправку 148.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

КРАВЧУК Є.М. Це, звісно, не абсурд, а вимога часу, тому що іноземець, якому, не дай Боже, потрібна екстрена допомога, має порозумітися з медиками хоча б базово, це не синхронний переклад, і повідомити, якщо має алергію на щось чи якийсь хронічне захворювання. Ця норма набирає чинності через чотири роки після закінчення воєнного стану. А наші лікарі вчать латину в університетах і зможуть вивчити хоча б частково для порозуміння англійську мову.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 148 авторства В'ятровича. Комітетом вона відхилена. Автор наполягає на врахуванні.

Ставлю на голосування пропозицію автора щодо поправки 148. Прошу голосувати.

«За» – 94.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, від «Європейської солідарності» всі поправки. Далі будемо йти за чергою.

Разумков Дмитро Олександрович. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Руслане Олексійовичу, у мене буде поправка на підтвердження, тому краще нехай виступлять від «Батьківщини», а потім надасте слово мені, якщо не заперечуєте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправки на підтвердження будуть у кінці.

РАЗУМКОВ Д.О. Я просто щодо неї виступлю й відразу попрошу поставити на голосування. Тому, якщо можна, краще нехай виступлять від «Батьківщини».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді Юлія Володимирівна Тимошенко, фракція «Батьківщина», до 7 хвилин. Будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги! Ми зараз говоримо про проект Закону «Про застосування англійської мови в Україні». Я хочу, щоб ви просто зрозуміли, що це законопроект не про застосування англійської мови в Україні, а про другу

англійську, державну мову в нашій країні. Для того щоб приймати такі рішення, потрібно як мінімум після війни запитати в людей на референдумі, чи готові вони мати другу державну мову – англійську.

Думаю, що ми ще не вийшли з попереднього рабства, ще до кінця всією Україною не вивчили рідної української мови, у нас ще хтось говорить суржилом, хтось ні, а зараз нам кажуть, що в Україні мусить бути друга державна англійська мова без будь-якої поради з суспільством. Це перше.

Друге, про що я хочу сказати, – це права і свободи людей, зокрема право вільно розвиватися, працювати у своїй рідній державі. Уявіть собі: фінансист, економіст, прокурор чи військовий, який вільно володіє державною українською мовою, є бездоганним фахівцем у своїй галузі та має всі чесноти, потрібні країні, не зможе обійняти жодної державної посади, якщо не володітиме англійською мовою. Це що?

Немає значення, коли цей закон набере чинності – через п'ять чи через 10 років. Важливо, що українські еліти, зокрема політичні, не позбулися ганебного комплексу меншовартості, коли все українське щось не йде їм у горло, їм потрібно постійно чимось заміщувати, комусь служити, комусь прислужувати. Навчіться поважати все українське: нашу гідність, нашу мову, нашу історію!

Хочу сказати, це великий обман, що для того, щоб потрапити до Європейського Союзу, усі українці мусять говорити англійською мовою. Офіційними мовами Європейського Союзу визнано 24 мови, а коли Україна стане повноцінним членом ЄС, а я переконана, що це відбудеться, буде 25 мов. Скажіть, будь ласка, враховуючи, що на всіх майданчиках Європейського Союзу на сьогодні здійснюється переклад на 24 мовах, а коли Україна вступить до ЄС, буде на 25, чи не буде нашою гордістю те, що ми розмовлятимемо в Європейському Союзі українською мовою, тому що привнесемо в Європу все українське, все, чим пишаємося?

Скажіть, будь ласка, чи ви знаєте, що в Європейському Союзі є три протокольні мови, а не одна, – англійська, німецька і французька? Так, я поважаю мову Шекспіра, вона прекрасна, але нам треба поважати ще й мову Вольтера, Гете, нам треба говорити на всіх трьох мовах. То про що цей законопроект, поясніть мені?

Я хочу звернутися до нашого залу. Дорогі друзі, те, що я вам сказала, очевидні речі. У жодній країні світу немає подібного закону, тому що кожна нація поважає себе, цінує власну історію і те, що дане Богом. Якщо ми йдемо всупереч усьому і робимо з України якісь незрозумілі мікси, то чого ми варті, якщо не можемо захистити своє?

Останнє, що я хочу сказати. У нас є Конституція України. Її стільки разів розтоптували в цьому залі, що наша команда вже збилася з рахунку, ми не знаємо, чесно кажучи, це було 100, 200 чи 300 разів. Зараз ви вкотре зневажите Конституцію, якщо проголосуєте за цей законопроект, тому що він порушує право людей жити в Україні, розмовляти українською мовою, обіймати в Україні всі посади і служити Україні, її національним інтересам, захищати права і свободи людей.

Куди ви тягнете Україну? Що ви з нею робите, поясніть, будь ласка? Давайте раз і назавжди позбавимося будь-якого рабства – східного, західного, з космосу, з-під землі, давайте навчимося бути українцями. Я вірю, що в цьому залі знайдеться достатня кількість людей, які утримаються від цього голосування і ще раз ствердять наше право на державність, на суверенітет, на наші національні символи, і ми покажемо, що з нами не треба розмовляти як з васалами, з нами треба розмовляти як з великою нацією.

Утримайтеся і не голосуйте за цей законопроект.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Далі виступлять Власенко – до 5 хвилин, Кучеренко – до 3 хвилин, Крулько – до 3 хвилин, Мазурашу – до 3 хвилин, останнім виступить Разумков – до 3 хвилин, і в нього одна поправка на підтвердження, потім будемо голосувати за законопроект у цілому.

Власенко, до 5 хвилин. Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую, шановний пане Голово. Шановні колеги! Чи треба вивчати іноземні мови? Беззаперечно. Чим більше мов знає людина, тим більше вона освічена, тим більше має можливостей доносити, відстоювати свою позицію без перекладача в прямій комунікації зі своїм співрозмовником. Звичайно, треба впроваджувати державні програми щодо навчання якнайбільшій кількості іноземних мов наших дітей, громадян України будь-якого віку за їх бажанням. До речі, можна і треба впроваджувати інтернаціональні іноземні мови в аеропортах, можливо, в оголошеннях у громадському транспорті, щоб люди, які відвідують нашу країну, почували себе зрозуміло й легко.

Але законопроект не про це. Здебільшого він про те, що люди, які претендують на певні посади, повинні знати англійську мову. У мене запитання: чому не французьку, не німецьку? Це з одного боку, а з другого боку, поясніть мені, навіщо прокурору районної прокуратури знати англійську мову? Йому передусім треба знати Кримінальний і Кримінальний процесуальний кодекси, тому що ми вже бачили, що відбувається, коли замість фахівців беруть англомовних неуків, які не знають ані Кримінального, ані Кримінального процесуального кодексів, але добре говорять англійською мовою. Таке сьогодні відбувається в Україні.

Скажіть, будь ласка, чому всі чиновники категорії «А», тобто топчиновники, повинні знати англійську мову і це має бути умовою для їхньої роботи? Звичайно, якщо твої посадові обов'язки передбачають міжнародне співробітництво, то бажано, щоб ти знав іноземну мову, але, вибачте, у нас був англомовний Прем'єр-міністр, який на самокаті катався по Кабміну. Його вже ніхто не пам'ятає. Був такий Гончарук, нагадаю його прізвище. Де ця людина?

Ми хочемо мати країну гончаруків чи англомовних прокурорів, які нічого не розуміють у кримінальному праві й кримінальному процесі? Тому я ще раз підкреслюю: абсолютно очевидно, що треба вчити і знати мову, чим більше мов знає чиновник, тим краще, але це не може ані з точки зору логіки, ані з точки зору здорового глузду бути обов'язковим критерієм для прийняття на роботу.

Я погоджуюся, що абсолютно не грає ролі, через скільки років після прийняття такого закону та чи інша норма набере чинності. Це суперечить Конституції України, тому що неможлива дискримінація за будь-якими ознаками, у тому числі й за ознакою знання або незнання іноземної мови. Неможлива така дискримінація за українською Конституцією! Громадянин України зобов'язаний володіти однією державною мовою України – українською. Все інше він не зобов'язаний. Він може для власного саморозвитку це вивчати, але не може бути зобов'язаний за законом знати цю мову.

На жаль, жодну поправку «Батьківщини», скеровану саме на те, щоб привести норми цього законопроекту у відповідність із Конституцією, звзити кількість посад, на яких вимагається знання іноземної мови, і запровадити таке знання як додатковий критерій за рівності всіх інших критеріїв, не було враховано.

Я розумію, зал не налаштований підтримувати логічні, зрозумілі поправки, а на жаль, налаштований голосувати за популістську абракадабру, яка не має нічого спільного з нормальним законотворенням і державотворенням. Я дуже боюся, що такий закон у момент, коли всі його норми наберуть чинності, повністю розбалансиє державну службу, органи прокуратури і правоохоронної системи.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Кучеренку Олексію Юрійовичу. Для виступу відводимо 3 хвилини і потім поставимо поправки 32, 187, 201 і 206 на голосування без обговорення. Правильно?

Будь ласка, Олексію Юрійовичу.

КУЧЕРЕНКО О.Ю., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія *Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»*). Фракція «Батьківщина». Я продовжу розумні думки, які щойно лунали з уст наших колег, і поясню, чому я особисто, враховуючи мій досвід, не підтримуватиму цього законопроекту. По-перше, з огляду на саму назву «Про застосування англійської мови в Україні». Вибачте, ми євроінтегруємося, ідемо до Євросоюзу, а до речі, Велика Британія на сьогодні не є членом ЄС, там домінують, грають провідну роль інші країни – Німеччина, Франція. До речі, спробуйте з чудовою англійською мовою пожити трохи чи у Франції, чи в Італії, чи інших країнах, ви побачите, що це важкувато. По-друге, головний критерій для мене не в тому, що хтось виступає проти вивчення мов.

Безумовно, ми всі просто мріємо, щоб наші рідні, ми самі, наші діти знали англійську мову і були нормальними громадянами об'єднаної Європи. Повірте, наші діти краще за нас розуміють, що їх вартість на ринку праці залежить від знання англійської чи інших мов, і роблять це.

А тепер звертаю вашу увагу, по чому ударить такий закон. Він ударить по державному апарату, по тому, що ви, шановні наші англійські молоді, юні лідери, які прийшли на таких чудових гаслах у 2019 році, не розумієте й досі. Державний апарат наразі в катастрофічному стані, ви його добиваєте своїми міністрами, заступниками міністрів, самокатниками, іншими англійськими особами, які, по суті, визначили знання англійської мови головним критерієм для зайняття державних посад.

Ваша логіка така: людина, яка знає англійську, розбереться в енергетиці, комуналці, каналізації тощо. А моя логіка абсолютно інша: людина, яка фахово розібралася в тому чи іншому секторі економіки і хоче зростати, забезпечить собі належний рівень знання англійської та інших мов, щоб розвиватися. Ви сьогодні вводите цей мовний ценз для людей, які є останніми могоканами, які знають, що таке написати документ у міністерстві, випустити постанову чи наказ. Та у вас у міністерствах, не у вас, а у нас в Україні, уже не залишилося, на жаль, таких людей. Побережіть їх! Тому не голосуйте, не треба поки підтримувати цей законопроект!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексію Юрійовичу, ви наполягаєте на цих поправках?

Шановні колеги, ставлю на голосування поправку 32 Кучеренка. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 79.

Рішення не прийнято.

Поправка залишається відхиленою.

Поправка 187 авторства Кучеренка. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 87.

Рішення не прийнято.

Поправка залишається відхиленою.

Поправка 201 авторства Кучеренка. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 87.

Рішення не прийнято.

Поправка залишається відхиленою.

Поправка 206 авторства Кучеренка. Вона також комітетом відхилена. Автор наполягає на її врахуванні.

Ставлю на голосування поправку 206. Прошу голосувати.

«За» – 84.

Рішення не прийнято.

Дякую, шановні колеги.

Далі, ще раз нагадую, виступлять Крулько – 3 хвилини, Совсун – 2 хвилини, Мазурашу – 3 хвилини, Разумков – 3 хвилини, і в нього одна поправка для врахування, а потім будемо голосувати за законопроект у цілому.

Крулько. Будь ласка.

КРУЛЬКО І.І., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»)*. Фракція «Батьківщина». Я хотів би звернутися до колег, а в нашому сесійному залі на 80 відсотків – нові депутати. Шановні колеги! У минулому скликанні ми боролися, щоб дубляж у кінотеатрах здійснювався українською мовою. Нам розповідали, що люди перестануть ходити до кінотеатрів, що неможливо дивитися озвучені українською мовою фільми, зняті в Голівуді чи ще десь. Нам багато байок розказували. Незважаючи на це, хоча дуже складно, ми прийняли рішення, і маємо сьогодні дубляж українською мовою, більше людей пішли до кінотеатрів. Наші актори, які почали озвучувати фільми українською мовою, отримали роботу і змогу заробляти хоча б якісь кошти. Ця професія стала престижною.

Зараз ми намагаємося фактично перекреслити дубляж українською мовою. Друзі, українська мова в Україні була упослідженою впродовж століть. Росія як імперія, а потім «Советский Союз» системно знищували українську мову, і лише зараз ми маємо перші паростки, коли наша національна мова відроджується.

Безумовно, ми всі, рухаючись до Європейського Союзу, маємо вивчати не лише англійську, а й французьку, німецьку, інші мови, щоб бути освіченою нацією. Це обов'язок кожної людини, яка хоче бути конкурентоспроможною у світі. Але давайте не будемо упосліджувати у своїй національній державі нашу мову, яка так багато років зазнавала гноблення. Ну, не робімо цих речей, змушуючи при прийнятті на роботу всіх без винятку здавати іспит з іноземної мови, але тільки з англійської. Ті, хто бажає отримати ступінь доктора чи кандидата наук, раніше мали складати іспит з іноземної мови, а зараз ми змушуємо їх здавати лише з англійської. Скажіть, будь ласка, чи немає галузей науки, де потрібно знати іншу іноземну мову, щоб бути фахівцем у цій сфері? Чому ми не даємо можливості людям вивчати різноманітні мови світу? Так наша нація стане багатшою й успішнішою.

Тому фракція «Батьківщина», безумовно, виступає за те, щоб громадяни нашої країни були освіченими і вивчали англійську мову. Ми за це двома руками, але проти того, щоб за рахунок вивчення інших мов страждала українська мова, за яку українці віддавали життя впродовж багатьох століть і за яку дотепер на сході росіяни вбивають. Вони розстрілюють лише за те, що ти українець і розмовляєш...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету щодо цього виступу, коротко.

КРАВЧУК Є.М. Шановні колеги, знаєте, у мене таке враження, що всі аргументи зводяться до того, що ніби й хочемо, ніби й можемо, бо ми розумні, але лінуємося. Ні, треба вивчати англійську мову, треба вивчати іноземні мови, і, звичайно, треба знати українську як рідну. Але я хочу підкреслити, що зараз прозвучала маніпуляція з приводу дубляжу. Жодна норма цього законопроекту в тому варіанті, який пропонує комітет, не торкається дубляжу в кінотеатрах. Залишається квота 90 відсотків і допустима квота 10 відсотків для фільмів іншими мовами, крім російської. Тому, будь ласка, не ведіться на ці маніпуляції і будьте відкритими для інвестицій у себе.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Совсун. Будь ласка. Потім – Мазурашу і Разумков.

СОВСУН І.Р., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Фракція «Голос». Шановні колеги! Звичайно, сама ідея дуже правильна, і фракція «Голос» підтримуватиме цей законопроект. Мені дивно чути зараз маніпуляції, що його прийняття загрожуватиме мовним правам українців.

Ви знаєте, україномовності мого сина, який навчається в школі в Києві, загрожує не знання англійської мови, а те, що більшість його однокласників продовжують на перервах говорити російською мовою.

Мені, людині, яка зростала в україномовній родині в російськомовному Харкові, загрозувала російська мова. Моїм мовним правам загрозувала російська мова, аж ніяк не англійська мова. Натомість англійська мова дає можливість реалізовувати свій потенціал у сучасному світі. На мою думку, саме такою була мотивація розробки цього законопроекту.

Не скажу, що законопроект ідеальний. Я згодна з тим, що норма, наприклад, про те, що всі прокурори зобов'язані знати англійську мову, є, відверто кажучи, перебільшенням і абсолютно незрозуміло, яким чином вона реалізовуватиметься на практиці. Те саме стосується працівників податкових чи митних органів.

Разом з тим я дуже втішена, що комітет таки врахував мої поправки щодо освіти, зокрема стосовно керівників закладів вищої освіти, керівників наукових установ. Тому що, вибачте, не можна керувати сучасним університетом, не володіючи англійською мовою. Я дуже сподіваюся, що ці поправки приведуть до того, що в нас кардинально оновиться склад ректорського корпусу, і це піде на користь українській системі вищої освіти і не лише.

Тому, звичайно, у законопроекті є потенціал для покращення, зокрема щодо перевірки якості тесту. Мені не очевидно, чому поправки щодо саме якості тестових завдань, не були враховані. Але разом з тим давайте називати речі своїми іменами. Українській мові загрожує...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ідемо далі. Далі – Мазурашу, до 3 хвилин. Будь ласка.

МАЗУРАШУ Г.Г., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту (одномандатний виборчий округ № 203, Чернівецька область, політична партія «Слуга народу»). Фракція «Слуга народу», виборчий округ № 203. Я вивчав у школі тодішню державну російську мову, вивчав у технікумі, в університеті офіційні мови Євросоюзу – румунську, німецьку, французьку, але народився, виріс і живу на території сучасної України, тому українська мова для мене є найближчою, найріднішою і найзручнішою.

Я не сприймаю цієї законодавчої ініціативи і намагання запровадити англійську мову як обов'язкову в Україні. Можна було б ще сприйняти, якби це відбувалося дзеркально. Якби, наприклад, у Великій Британії або у Сполучених Штатах Америки, або ще в якихось країнах з державною англійською мовою запроваджували українську мову на таких законодавчих нормах, які ми намагаємося зараз проштовхнути через парламент для англійської мови. Я ще міг би сприймати, якби ми пропонували підхід, як у Швейцарії, де чотири державні мови, які представляють великі мовні групи цієї країни. Але намагатися нав'язати українцям англійську мову як обов'язкову – це, на мою думку, ганебний наїзд на українську ідентичність, на український народ.

Але цей законопроект поданий Президентом Зеленським, базовим виборцем якого я є. Я дуже ретельно обговорив це питання з нашими з Володимиром Олександровичем виборцями у виборчому окрузі № 203 і відповідально заявляю, що вони проти цієї законодавчої ініціативи. Не можна нав'язувати знання англійської мови і підміняти цим фаховість у державних структурах.

Хочу звернутися до шановних колег, які впливають на кадрові питання в нашій країні. Я можу запропонувати вам помічницю, заслуженого юриста України, яка вивчала німецьку мову, тому не може навіть податися на жодну високу посаду через те, що там стоїть умова Ради Європи – знання англійської і французької мов, а німецька не входить до переліку.

Я пропонував замінити по тексту законопроекту слова «англійською мовою» словами «англійською мовою або іншою офіційною мовою Європейського Союзу», тому що ми прагнемо до Євросоюзу. Це не було прийнято, тому пропоную голосувати або жовтою, або червоною кнопкою, щоб не ганьбити нашу країну такими законодавчими ініціативами і не давати Володимирі Олександровичу робити такі помилки, як цей законопроект, який він вніс до парламенту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, зараз відбудеться завершальний виступ. Разумков Дмитро Олександрович – до 3 хвилин, і в нього одна поправка на підтвердження. Після цього будемо голосувати. Я прошу народних депутатів зайняти свої місця.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую. Шановні колеги, ви послухали про користь англійської мови і недолугість цього законопроекту. Давайте трохи поговоримо про інше – про гроші.

Ви сьогодні плануєте підвищувати акцизи, що битиме по кожному в цій державі, тому що збільшення акцизів на пальне призведе до зростання цін не лише на пальне, а й на всю продукцію. Ви не хочете проголосувати і відхилити проект постанови Цабаля, щоб обмежити максимальні зарплати для державних службовців на рівні 67 тисяч. Ви хочете збільшити податки для бізнесу, незважаючи на те що Прем'єр тут клявся, що до кінця війни не буде підвищення податків. Три-чотири відсотки додати до ПДВ, 5 відсотків військового збору, прибрати ФОП – і в принципі знищити економіку, тому що плануєте доїти дохлу корову, яку самі загнали.

Паралельно з цим ви робите все, щоб допомогти тютюновій галузі, зменшуючи акциз для окремо взятих товарів. Ви фактично знищуєте сьогодні бізнес, коли мобілізуєте всіх, хто працює вбілу. Я не кажу, що не треба проводити мобілізації, але вона має бути логічною. Ви зменшуєте можливість наповнення державного бюджету. Вам усім написали сьогодні, яка дірка у бюджеті для забезпечення української армії. А де бюджетний комітет, де податковий комітет, які так само на цій трибуні клялися і розповідали, що гроші в бюджеті на 2024 рік для українських захисників є? А де ті брехуни, які розповідали, що реалізація закону щодо мобілізації не потребуватиме додаткових видатків з державного бюджету? Написано – нуль.

Чому я кажу про це зараз, під час розгляду цього законопроекту? Тому що на фоні повного знищення економіки, дірок у бюджеті, корупції і всіх інших проблем, про які здебільшого ви знаєте, а якщо не знаєте, то я вам розповім, він допомагає окремо взятим галузям, у даному випадку кінотеатрам. Замість того щоб підтримувати українського кіновиробника, ви даєте змогу іноземцям транслювати свої фільми в українських кінотеатрах без дубляжу і сплачувати з державного бюджету компенсацію за порожні місця.

Скажіть, будь ласка, ви за яку економіку: України чи Сполучених Штатів, Великої Британії або якихось інших держав? Якщо ви за Україну, то не голосуйте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили обговорювати цей законопроект. Я прошу народних депутатів... *(Шум у залі)*.

Репліка. Цабаль. Будь ласка. Потім перейдемо до поправки 336.

ЦАБАЛЬ В.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, давайте подорослішаємо. Не можна одночасно виступати за зменшення тарифів і збільшення фінансування армії, за збільшення пенсій і проти збільшення податків. Ці речі несумісні. Давайте навчимося

рахувати і весь політичний дискурс перенесемо в іншу площину – щодо того, як використовувати гроші. Але коли, вибачте, є проблема з базовою математикою, давайте це робити і подорослішаємо. Як, наприклад, Швейцарія, коли в них винесли на референдум питання щодо зменшення податків, то люди не проголосували за це, розуміючи, що в державі є напрями, на які ці податки потрібні.

Дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, Дмитро Олександрович просто не встиг у цей час сказати, що він хоче поставити на підтвердження поправку 336. Я правильно кажу, Дмитре Олександровичу?

Поправка 336 комітетом врахована. Я даю слово від комітету, щоб пояснили важливість цієї поправки, і далі ми маємо проголосувати і прийняти рішення, чи ми її підтверджуємо. Будь ласка, народні депутати, займіть свої місця.

Будь ласка, Євгеніє Михайлівно.

КРАВЧУК Є.М. Колеги, я хочу розказати, про що ця поправка, щоб не було маніпуляцій і двозначності. Вона не про скасування українського дубляжу, не про зміну квоти, яка вже діє для кінотеатрів. Вона такою і залишається: 90 відсотків – українською мовою і 10 відсотків мовою оригіналу того фільму, який показують. Все, що ми робимо, – доручаємо Кабміну розробити механізм компенсації, щоб кінотеатри, які не є благодійними організаціями, просто не збанкрутіли, якщо демонструватимуть у межах квоти фільм англійською мовою і, наприклад, студенти могли піти й почути свого улюбленого актора мовою оригіналу. Все. А коли це буде зроблено, визначатиме Кабмін.

Проголосуйте за.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ви почули. Поправка 336 авторства Потураєва і колег. Вона комітетом врахована. Народний депутат Разумков просить поставити це рішення на підтвердження. Це важлива поправка.

Ставлю поправку 336 на голосування для підтвердження. Позицію комітету ви почули. Вони просять, щоб поправка залишилася врахованою. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 226.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Переходимо до голосування за законопроект у цілому.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про застосування англійської мови в Україні» ([№ 9432](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 236.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Мотовиловець – з процедури. Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

МОТОВИЛОВЕЦЬ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Друзі, я прошу змінити черговість розгляду питань порядку денного. Ми провели консультації з усіма фракціями і групами щодо проекту закону [№ 10370](#). Я прошу звернутися до голови комітету Мережка Олександра Олександровича з проханням зібратися завтра, щоб доопрацювати законопроект № 10370 до першого читання, а зараз пропоную перейти до голосування за проект постанови [№ 11289](#) щодо ТСК.

Прошу виключити законопроект № 10370 і поставити на голосування проект постанови № 11289.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, пропозицію зрозуміли: змінити черговість розгляду питань порядку денного і замість проекту закону № 10370 перейти до проекту постанови № 11289. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 313.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ми можемо проголосувати за проект постанови [№ 11289](#) без обговорення? (*Шум у залі*).

Тоді переходимо до розгляду проекту Постанови «Про зміни у складі Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань використання коштів державного бюджету України, спрямованих на облаштування фортифікаційних споруд та інженерних загороджень на лінії зіткнення, а також на виготовлення та закупівлю безпілотних літальних апаратів та засобів радіоелектронної боротьби для військових частин і підрозділів Збройних Сил

України та інших утворених відповідно до законів України військових формувань» (№ 11289).

Шановні колеги, можемо голосувати без обговорення? (*Шум у залі*). Будь ласка, Артуре Володимировичу. І підемо далі, ми сьогодні так...

Добре. Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 264.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Швачко Антон Олексійович. Будь ласка.

ШВАЧКО А.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Задорожньому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Задорожній. Будь ласка.

ЗАДОРОЖНІЙ М.М., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 162, Сумська область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день! Шановні колеги, шановна президіє, шановні українці! Два тижні тому була створена тимчасова спеціальна комісія щодо фортифікацій і дронів, це я скорочено сказав, бо назва досить довга. Дійсно, є запит суспільства, запит військових і запит всіх фракцій і груп. Внесення проекту постанови про зміну персонального складу ТСК викликане бажанням деяких депутатських фракцій і груп замінити, відкликати своїх представників і відповідно надати можливість ввійти до складу комісії тим, хто хоче. Роботу вже розпочато, певні організаційні питання вирішуються, проводяться консультації в прикордонних областях. Зокрема, минулого тижня я відвідав Сумщину в рамках роботи в окрузі і пересвідчився щодо стану виконання завдань з будівництва фортифікацій.

Прошу підтримати даний проект постанови, щоб у складі комісії були представлені всі бажаючі від депутатських фракцій і груп, щоб вона повноцінно запрацювала і ми могли якісно відпрацювати запит суспільства.

Дякую за увагу. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Ар'єв Володимир Ігорович, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

АР'ЄВ В.І., член Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Ірині Геращенко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірина Геращенко. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. «Європейська солідарність» вітає заміну представника ОПЗЖ на Дмитра Разумкова, але ми проти таких напівзаходів, коли в ТСК залишаються інші представники забороненої партії. Це перше.

Друге. Як ви знаєте, наша політична сила пів року вимагала створення ТСК. Щойно ми повернулися з Харківщини. Там катастрофічні проблеми з фортифікаційними спорудами, їх, дійсно, лише почали будувати, у військових і цивільних багато запитань, за якими критеріями їх будують, як ці роботи виконуються. Ми побачили, що купа грошей просто забита в землю, коли ВОПи зариті посеред вулиць населених пунктів, коли валяються і кришаться «зуби дракона» незрозуміло чому. Сподіваємося, що ТСК, а від «Європейської солідарності» до її складу входить військовий Михайло Бондар, дасть відповіді на всі ці питання.

Але я хочу нагадати інші обіцянки монобільшості і президії. Ми говорили, що цього пленарного тижня внесуть на розгляд законопроект про заборону московських попів. Де він? Вибачте, будь ласка, фракція «Європейська солідарність» дала всі 27 голосів, щоб цей законопроект негайно було розглянуто в залі. Ми закликаємо колег з усіх фракцій і груп, які усвідомлюють безпекові ризики від ефесбешної структури в Україні, поставити свої підписи, щоб негайно законопроект про заборону московських попів було включено до порядку денного. Дуже сподіваємося на активну роботу ТСК не в Києві, а в регіонах, де потрібно вивчати, як будуються фортифікації, хто винен у тому, що було втрачено час, і хто на цьому нагрів руки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Цабаль Володимир Володимирович, фракція «Голос». Будь ласка (*Шум у залі*). Репліка? Згадали ваше прізвище?

Разумков. Будь ласка. Потім – Цабаль.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую. Шановні колеги, я хочу подякувати кожному депутату, який проголосував за створення цієї ТСК. Це не політика, це життя людей, тому що коли сьогодні розкрадаються гроші на фортифікаціях і дронах – це відповідальність усіх, хто голосував за цей бюджет, хто виділяв кошти, хто має контролювати, куди вони пішли. Це питання, яке стоїть перед усім парламентом і не лише перед парламентом. Відповіді нашим захисникам, які кажуть, що фортифікацій на харківському напрямку не було, – це так само наша з вами

відповідальність. Тому дякую всім депутатам, усім фракціям і групам, які знайшли в собі сили проголосувати за створення цієї ТСК, і впевнений, що вона все покаже, хто де крав. Як весна прийде, то...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Цабаль Володимир Володимирович, фракція «Голос». Будь ласка. Після цього Кириленко передає слово Цимбалюку, і голосуємо.
Будь ласка, Володимире Володимировичу.

ЦАБАЛЬ В.В. Шановні колеги, фракція «Голос» підтримує цей проект постанови. Водночас я хочу зробити наголос, що наше скликання несе велику відповідальність, щоб залишити для майбутніх скликань формат і механізми роботи ТСК. Ми нарешті навчилися працювати з цим інструментом. Нагадаю, що на початку нашої каденції ми прийняли новий закон, яким надано значні повноваження тимчасовим слідчим і спеціальним комісіям. Спершу ми самі не до кінця розуміли, як з цим працювати, але зараз виглядає так, що є дуже багато ефективних комісій – і слідчих, і спеціальних. Я дуже радий, що ми навчилися і що наступні скликання будуть цим користуватися.

Хочу також дуже попросити всіх колег. Давайте слідувати духу і логіці оновлення законодавства щодо комісій. А логіка в тому, що всі комісії мають бути незаангажовані, незалежні, аполітичні і переважно бути інструментом, з яким опозиція має великий вплив на прийняття рішень. Тому, колеги, підтримаймо цей проект постанови і не забуваймо, для чого існують комісії.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завершальний виступ – Цимбалюк Михайло Михайлович, фракція «Батьківщина». Будь ласка. Після цього голосуємо, колеги.

ЦИМБАЛЮК М.М., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Фракція «Батьківщина». Шановний пане Голово, президіє, колеги! Фракція «Батьківщина» підтримуватиме проект постанови щодо заміни деяких членів ТСК. Насправді тимчасова спеціальна, на жаль, не слідча комісія, розпочала свою роботу. Поки що запитань більше, ніж відповідей. Але ми всі маємо розуміти, що і ціна питання, і політична відповідальність надзвичайно високі. Тут потрібно більше конкретних речей, ніж голослівних заяв. Тому що питання межує з національною безпекою і обороною, але і українському суспільству в цілому, і військовим ми маємо дати відповідь, чому коли і якої якості були збудовані фортифікаційні споруди, чи відповідають вони стандартам і хто несе відповідальність за прорахунки, які, на жаль, за попередніми даними, вже були.

Через те я бажаю всім колегам ефективної, плідної праці. Тут не політика, а висока відповідальність за процеси, які відбуваються в цьому напрямі. Честь

і хвала Збройним Силам України, які, незважаючи на будь-які виклики, виконують своє бойове завдання. А наше завдання – об'єднати зусилля і зробити велику справу: негайно надолужити те, що не встигли, а тим, хто, вибачте, допустив зловживання, правоохоронці мають рішуче дати професійну оцінку. Приступаємо до другого етапу вже в оновленому складі. А всім іншим депутатам бажаю долучатися, якщо є конкретні інформація і пропозиції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили обговорення цього питання. Переходимо до прийняття рішення.

Шановні колеги, займіть, будь ласка, місця. Тут треба 226 голосів.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про зміни у складі Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань використання коштів державного бюджету України, спрямованих на облаштування фортифікаційних споруд та інженерних загороджень на лінії зіткнення, а також на виготовлення та закупівлю безпілотних літальних апаратів та засобів радіоелектронної боротьби для військових частин і підрозділів Збройних Сил України та інших утворених відповідно до законів України військових формувань» ([№ 11289](#)) у цілому з необхідними техніко-юридичними поправками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 297.

Рішення прийнято.

Дякую.

Рухаємося далі. Наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року» ([№ 6227](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 236.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, є необхідність обговорювати?

Прошу фракції і групи записатися на виступи: два – за, два – проти.

Бондаренко Олег Володимирович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

БОНДАРЕНКО О.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Загальнодержавна програма розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року – це чинний документ, який уряд запропонував оновити на період до 2030 року. Метою прийняття цього документа

є необхідність як розвитку мінерально-сировинної бази та геологічного вивчення надр нашої країни, так і можливості для створення інвестиційного потенціалу розвитку надр нашої країни.

Я хотів би нагадати, що цей законопроект є одним із індикаторів виконання Україною програми *Ukraine Facility* щодо пакета допомоги від Євросоюзу на 50 мільярдів євро для підтримки відновлення, реконструкції та модернізації України. Впевнений, що до нього буде подаватися достатньо велика кількість пропозицій.

Комітет підтримав законопроект до першого читання. Ми зобов'язуємося якісно його доопрацювати до другого читання з урахуванням актуальності цих питань. Прошу його підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ар'єв Володимир Ігорович, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

АР'ЄВ В.І. Прошу передати слово Олексію Гончаренку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Фракція «Європейська солідарність». Шановні друзі, ми витрачаємо час ні на що. Це абсолютно пуста декларативна програма, яку вперше прийняли у 2021 році. Ви послухайте, які там розділи, – про підземні води та лікувальні грязі. Про що ми зараз говоримо? У момент, коли в державі мільйони людей сидять без світла, коли надзвичайно підвищуються тарифи на електроенергію, коли на розгляд Верховної Ради вноситься питання про суттєве збільшення акцизу на пальне, – про мінеральну сировинну базу. Та це ж катастрофа для нашої енергетики! Це ж катастрофа для всієї економіки! Ми ж маємо розуміти, в яку спіраль ми заганяємо економіку. Що зроблено, щоб цього не було? Чи є програма уряду, щоб українці мали світло у своїх домівках і бажано не за всі гроші світу? Ми нічого про це не знаємо.

У нас сьогодні знову не працює пільгове оподаткування на ввезення енергетичного обладнання. Ми просто стягуємо мито, податки. Схаменіться! Сьогодні момент, коли треба дати можливість всім, хто може, встановлювати сонячні електростанції, будь-які інші прилади, які дозволять забезпечити себе, свою родину. Які можуть бути податки на це. Ми ж бачимо до чого ми рухаємося, ще зими немає!

Я вимагаю від уряду комплексної програми щодо того, як ми переживемо цю зиму, чи матимемо світло, чи завтра нам не скажуть, давайте ще у два рази підвищимо тарифи, бо нам знову не вистачає. Так не може бути, люди просто цього не витягнуть і не витримають. Це треба розуміти і про це треба говорити негайно, зараз, приймати рішення, а не про лікувальні грязі. Ганьба уряду!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Цимбалюку Михайлу Михайловичу, фракція «Батьківщина».

ЦИМБАЛЮК М.М. Прошу передати слово профі з цього питання Кучеренку Олексію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Юрійович Кучеренко. Будь ласка.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, безумовно, це такий собі, ніякий технічний законопроект про те, що ви оновлюєте якусь свою державну цільову програму, яку ви прийняли у 2021 році, так само, як інші. Але мені здається, що перед тим, як щось робити, треба проаналізувати, чи були виконані за цей час хоча б якісь елементи цієї програми. Якщо виконані, то чим допомогти? Якщо не виконані, то що не так? Може, програма не така, може, урядовці не такі, може, хтось заважає – якісь вороги або щось інше, розумієте? Вважаю, перед тим, як такі речі приймати, треба робити аналіз. Ви цього, на жаль, не зробили, тому в нас є сумніви щодо підтримки.

Далі. Я уважно читаю дуже фахові зауваження Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України. Вони чітко пишуть, що в разі прийняття таких програм мають бути визначені джерела фінансування. У законопроекті передбачається, що для цього необхідно до 6 мільярдів гривень. Де ви їх візьмете, у кого, в який спосіб? Саме тому це настільки сирий і прохідний документ, що нам просто не хочеться, чесно скажу, брати на себе відповідальність, голосуючи за нього.

Останнє. Найкраще, що ви, урядовці, представники «слуг народу», могли б зробити, – негайно відновити ліцензію на видобуток газу та нафти на вже державному підприємстві «Укрнафта Буріння». Бо через бездіяльність Держгеонадр, Укрнафти і міністерства держава позбулася цієї ліцензії, ми втрачаємо щороку до 1 мільярда кубів газу і маємо десятки мільярдів гривень ненадходжень до бюджету.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завершальний виступ. Вельможний Сергій Анатолійович, група «Довіра». Будь ласка. Після цього голосуємо, колеги.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одноmandатний виборчий округ № 112, Луганська область, самовисуванець). Луганщина, депутатська група «Довіра». Даний законопроект фінансово не забезпечений та потребує доопрацювання, оскільки, за експертним висновком Мінфіну, додаткова потреба коштів на реалізацію програми в умовах 2022 року становить 580 мільйонів гривень. Відповідно реалізація потребує внесення змін до Держбюджету. Тому до

другого читання проект необхідно доопрацювати. У першому читанні депутатська група «Довіра» підтримуватиме його.

Вирішення стратегічних питань, подальше удосконалення законодавства в частині геологічного вивчення надр важливе, але є важливіші речі. Щойно ми з Олександром Суховим повернулися із Запоріжжя, де зустрічалися з дітьми-переселенцями з Луганщини. Десятки тисяч мешканців Луганщини, які внаслідок війни були вимушені покинути власні домівки та залишилися ні з чим, потребують максимальної підтримки держави. Нам необхідно втримати дітей ВПО в Україні, щоб вони мріяли жити в нашій державі та розвиватися в ній, а не шукати кращої долі за кордоном. У наших руках зробити так, щоб молоді українці хотіли залишатися вдома.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, будь ласка, займайте свої місця, переходимо до прийняття рішення (*Шум у залі*). Я перепрошую, ще Бурміч бажає виступити?

Бурміч Анатолій Петрович. Будь ласка.

БУРМІЧ А.П., член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний Голово, шановні колеги, група «Відновлення України» підтримуватиме цей корисний законопроект. Чому? Тому що ця програма передбачає залучення нових своєчасних і високотехнологічних інвестицій, завдяки яким ми на своїй території збільшимо видобуток корисних копалин, які так необхідні сьогодні.

Порушували питання щодо фінансування. Саме під цю програму в разі її прийняття буде інвестиційне фінансування. Воно вже сьогодні йде. Ви, мабуть, читали, що передбачається розкупорити 30 свердловин для збільшення видобутку нафти, і так по всіх напрямках. Просто залучаються нові технології, нові наукові розробки, щоб збільшувати в нас видобуток корисних копалин, на які Україна дуже багата, але ми не можемо видобувати. Тому законопроект корисний, ми його підтримуємо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили обговорення. Переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року» ([№ 6227](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 249.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення процедури відведення земельних ділянок для розвитку цифрової інфраструктури» ([№ 9549](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 224.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова заступника міністра з питань цифрової трансформації України Дубинського Георгія Петровича. Будь ласка, Георгію Петровичу.

ДУБИНСЬКИЙ Г.П., заступник міністра цифрової трансформації України. Шановні народні депутати України! Пропоную до вашої уваги проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення процедури відведення земельних ділянок для розвитку цифрової інфраструктури» ([№ 9549](#)).

Кабінетом Міністрів України встановлені цілі уряду щодо необхідності забезпечення 95 відсотків населення якісним мобільним зв'язком. Додатково оператори електронних комунікацій готові інвестувати в розвиток зв'язку та мають ліцензійні зобов'язання щодо покриття автошляхів та сільської місцевості, але процес гальмують довгі бюрократичні процедури. Наша мета – їх пришвидшити та сприяти побудові нових мереж.

Після повномасштабного вторгнення росії новим викликом для сфери електронних комунікацій стало відновлення зруйнованих мереж. Після деокупації населених пунктів руйнування інфраструктури електронних комунікацій становить до 100 відсотків, тому для повернення зв'язку українцям там необхідно будувати нові мережі у короткі, стислі терміни.

Враховуючи викладене, Мінцифри розробило проект закону з метою спрощення процедури отримання прав на користування земельними ділянками виключно для будівництва мереж електронних комунікацій. Для цього проектом закону пропонується скоротити існуючі строки відведення земельних ділянок комунальної та державної власності в середньому з шести до трьох місяців. Використовувати земельний сервітут, обмежене право користування чужою земельною ділянкою, для будівництва на земельних ділянках веж мобільного зв'язку, як це передбачено в Законі України «Про електронні комунікації». Дозволити на рівні закону встановлення тимчасових технічних засобів і споруд електронних комунікацій, прибравши в такий спосіб ризик їх демонтажу.

Реалізація такого закону дасть змогу зменшити цифровий розрив у сільській місцевості відповідно до Директиви ЄС «2030 *Digital Compass: the European way for Digital Decade*». Це також дасть можливість пришвидшити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається заступнику голови Комітету з питань аграрної та земельної політики Чернявському Степану Миколайовичу. Будь ласка.

ЧЕРНЯВСЬКИЙ С.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 138, Одеська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! На ваш розгляд внесено законопроект № 9549, розроблений з метою сприяння отриманню якісного мобільного зв'язку в сільській місцевості через скорочення часу на оформлення прав користування земельними ділянками.

Народними депутатами України членами комітету відзначено, що результатом реалізації законопроекту має бути збільшення покриття зв'язком четвертого покоління та мобільним високошвидкісним інтернетом по всій Україні, зокрема на автошляхах та селах, що є дуже затребуваним у нинішній час. В умовах війни прийняття законопроекту сприятиме також пришвидшенню відновлення зв'язку на деокупованих територіях.

Комітет з питань аграрної та земельної політики на своєму засіданні 25 травня 2024 року підтримав законопроект № 9549 та рекомендував Верховній Раді України прийняти його за основу з доопрацюванням положень відповідно частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Прошу підтримати рішення комітету.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, я прошу записатися на виступи для обговорення цього законопроекту: два – за, два – проти.

Слово надається народному депутату Задорожному Андрію Вікторовичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

ЗАДОРОВНИЙ А.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Прошу передати слово Олександрову Ковальчуку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ковальчук. Будь ласка.

КОВАЛЬЧУК О.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 152, Рівненська область, політична партія «Слуга народу»). Фракція «Слуга народу», Рівненщина. Шановні колеги, я буквально впевнений, що ми більшістю сьогодні підтримаємо законопроект у першому читанні й надамо можливість відповідним органам, структурам і організаціям врешті-решт забезпечити українських громадян якісним зв'язком.

Про що цей законопроект? Під час роботи нашого податкового комітету ми часто чули, що встановлення електронних реєстраторів, так званих РРО, неможливе, тому що в селах немає зв'язку. Хочу вам сказати, що це правда, дуже часто в сільській місцевості немає якісного зв'язку, щоб працювати, звітувати

і належно надавати послугу щодо друкування звичайного чека в магазині. Але не забуваймо, що, подорожуючи дорогами України, ми, українці, – військові, волонтери, народні депутати, усі пересічні громадяни – дуже часто стикаємося з відсутністю будь-якого зв'язку, не те щоб якісного чи неякісного.

Тому звертаюся до своїх колег, до всіх народних депутатів з проханням підтримати цей законопроект і дати можливість усім відповідним органам забезпечити українців зв'язком.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Цимбалюк Михайло Михайлович. Будь ласка.
Євтушок Сергій Миколайович.

ЄВТУШОК С.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги! Відразу хочу сказати, що зв'язок потрібно надавати в усіх населених пунктах і покривати всю територію України. У даному законопроекті передбачається внесення змін до низки законів України, якими визначається спрощення процедури отримання в користування земельних ділянок для розгортання різних електрокомунікаційних приладів для встановлення такого зв'язку. Але давайте звернемося до Конституції та законів України, зокрема до Земельного кодексу України, законів «Про доступ до публічної інформації», «Про місцеве самоврядування в Україні», де чітко вписано, що як і за якою процедурою повинно надаватися. Запровадження таких норм може мати негативні наслідки для нашого природно-заповідного фонду. Ми також маємо чітко розуміти, що той, хто користуватиметься земельною ділянкою, на яку встановлено право земельного сервітуту для розгортання та експлуатації електрокомунікаційних мереж, порушуватиме права іншої людини. Такі норми суперечать Конституції України, бо ці землі, власником яких є інша людина, втрачатимуть свою цінність, а згідно із законодавством України сервітут – це право власника або землекористувача на обмежене платне або безоплатне користування чужою земельною ділянкою.

Ось у мене в руках висновок Асоціації міст України аж на трьох аркушах, у якому чітко вписано про порушення всіх норм Закону «Про службу в органах місцевого самоврядування» – і про повноваження секретарів, і про делеговані повноваження, і про ряд інших повноважень органів місцевого самоврядування, їх виконавчих комітетів.

Не голосуймо за цей законопроект!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Южаніна Ніна Петрівна, фракція «Європейська солідарність», передає слово Гончаренку Олексію Олексійовичу. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Шановні друзі, ми продовжуємо розгляд законопроекту. Насправді зв'язок важливий, ніхто з цим не сперечається, але до проекту є питання, Асоціація міст України проти його прийняття, а нам уже час почати нарешті хоча б трохи слухати органи місцевого самоврядування, бо ми лише нищимо їх і позбавляємо повноважень.

Але, друзі, я вкотре хочу запитати. Ми збираємося тут, у Верховній Раді, приймати рішення, щоб врятувати країну від енергетичного колапсу? Ми хочемо полегшити виділення землі під станції, це добре. А щодо того, щоб негайно, терміново полегшити ввезення в Україну енергетичного обладнання? Ми збираємося говорити про те, що має бути ставка нуль, що треба сюди ввозити все, що лише можна? Ми збираємося говорити про те, що під час відключення світла відключать у тому числі й профіцитні станції? Бо сьогодні вже є такі станції, які віддають більше електроенергії. Що це за божевілья? Коли ми їх відключаємо, то не зменшуємо навантаження на систему, а навпаки, збільшуємо. У нас ніхто цим не займається.

Що ми реально робимо для розвитку альтернативної енергетики? Бо слова «зелений тариф» і «зелена енергетика» в нас уже лайливі, люди, коли їх чують, реагують абсолютно інакше. Що ми робимо для розвитку альтернативної енергетики, яку роками ігнорували, яка саме зараз може дати нам можливість вирішити ці питання? Відповідь: нічого.

Я хочу ще попросити Голову Верховної Ради. Шановний пане Голово, ми проголосували за те, щоб викликати сюди міністра внутрішніх справ Клименка. Чи є вже інформація, коли він тут з'явиться, щоб відповісти і щодо ДСНС, що там відбувається – незаконні накази, відсутність бронювання, і щодо Нацгвардії, бо нацгвардійцям, які повернулися з полону, зараз не дають права звільнитися зі служби? Коли прийде сюди Клименко?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексію Олексійовичу, ми ж лише підготували документ. Я веду засідання, тому не міг ще фізично підписати (*Шум у залі*). Ні, у нас офіційне спілкування з людиною.

Шановні колеги, ми завершили обговорення, але відводиться 1 хвилина для виступу з процедури Бужанському Максиму Аркадійовичу. Будь ласка, Максиме Аркадійовичу.

БУЖАНСЬКИЙ М.А., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 25, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Шановний пане спікер, якщо наша Верховна Рада перетворилася на центр спортивних розваг та відпочинку, скажіть нам про це, будь ласка, і передусім заступнику міністра цифрової трансформації Дубинському, що він може приходити сюди вже не у футболці, а в майці та «шлепках». Знаєте, як в Олі Полякової, «шлепали шлепки». А якщо ні, то наступного разу, будь ласка, не допускайте його до виступу. Є певні критерії одягу для візитів до Верховної Ради – єдиного

законодавчого органу України. Ми тут не збираємо тих, хто цього не розуміє. Не може працювати як слід, нехай приходять заступник.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Максиме Аркадійовичу. Навіть не знаю, що вам сказати, але я попрошу Апарат, тому що вже вдруге порушується це питання, підготувати від мене лист до Прем'єр-міністра України з вимогою забезпечити необхідний дрес-код для осіб, які приходять у Верховну Раду представляти законопроекти, якщо тільки законом не передбачена інша форма одягу. Будь ласка, підготуйте лист.

Переходимо до прийняття рішення. Шановні колеги, будь ласка, займіть свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення процедури відведення земельних ділянок для розвитку цифрової інфраструктури» ([№ 9549](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Шановні колеги, готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.
«За» – 233.

Рішення прийнято.

Рухаємося далі, шановні колеги. Наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання повноважень центральних органів виконавчої влади у сфері забезпечення енергетичної ефективності» ([№ 10393](#)). Це друге читання.

Ми домовилися, що буде лише виступ Кучеренка, 5 хвилин, далі, можливо, виступ від фракції «Голос», і голосуємо.

Запрошую Геруса Андрія Михайловича зайняти своє місце на трибуні. Прошу народних депутатів не розходитися, тому що буквально, думаю, за 5 хвилин ми маємо потенціал голосувати.

Слово надається... Де Герус?

Кучеренко, 5 хвилин. Будь ласка.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Пане Голово, я не можу, якщо немає голови комітету, який представляє законопроект. Мене навіть сумнів бере, «робою». Але якщо ви наполягаєте, тоді з вашого дозволу...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нам буде приємно вас послухати, Олексію Юрійовичу. Будь ласка.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дякую, пане Голово. Шановні колеги, енергоефективність, енергозбереження і все розумне, корисне, адекватне, що робиться в цьому напрямі, вже давно мало б стати національним пріоритетом України, не лише на нескінчених абсолютно порожніх конференціях, презентаціях, якихось пілотних проектах, які, зазвичай, ні до чого не приводять. Це мало б стати ідеологією нашого життя, бути реалізованим у відповідних державних програмах, державних пріоритетах, державній підтримці. Ми мусимо цим жити, особливо на фоні того, що зараз реально відбувається в енергетиці країни.

Щодо цього законопроекту. До нього немає суттєвих зауважень, оскільки, по суті, у ньому пропонується зробити абсолютно правильні речі, але з великим запізненням. Для мене насамперед важливо, що з'являються муніципальні енергетичні плани. Це ключовий документ розвитку будь-якого муніципалітету, без якого він узагалі не може отримати бюджетної підтримки, не може зрозуміти, як рухатися далі, як саме розвиватиметься енергетика, теплозабезпечення кожного населеного пункту, починаючи з Києва і закінчуючи невеличким селом. Це вводиться, але, на жаль, знову-таки констатую, з величезним запізненням. У нас дуже багато міст обласного значення досі не мають муніципальних планів, але їх керівники звикли ходити і казати: дайте нам гроші, дайте нам безповоротну підтримку, ми кудись витратимо, щось таке корисне відкриємо, щоб приїхати і стрічку перерізати, якусь одну станцію в лікарні поставимо і будемо фоткатися навколо неї. Та ні, друзі, вибачте, цього недостатньо.

У присутності шановного голови комітету мого колеги Андрія Михайловича Геруса, виконуючого обов'язки міністра пана Шкуракова, до якого я ставлюся з повагою, хочу запитати. Колеги, ми, Верховна Рада України, змінами до Закону «Про енергетичну ефективність» 2,5 року тому доручили уряду негайно за три місяці розробити три державні програми.

Перша програма – державна цільова економічна програма підтримки термомодернізації житлового фонду, щоб зрозуміти, як ми будемо утеплювати наші будинки, будівлі і зменшувати там зайві втрати тепла. Виконання – 0,0.

Друга програма – державна цільова програма енергетичної модернізації підприємств – виробників теплової енергії, що перебувають у державній або комунальній власності. Це там, де витрачаються величезні обсяги газу, теплоносія, де втрати в мережах, де старі котли тощо. Зрозуміло, що тут держава має чітко взяти пріоритет і спрямовувати цей процес. Як ви думаєте, чи з'явилася ця програма? Ні. Виконання – 0,0.

Третя програма – державна цільова програма енергетичної модернізації підприємств водопостачання та водовідведення, що перебувають у державній або комунальній власності. Ви не уявляєте, скільки зайвої електроенергії качають старі насоси водоканалів, які там втрати, витрати, крадіжки, невідомо куди витрачаються мільйони тонн ресурсу. Після цього виникає бажання підвищити тарифи. Є також пов'язані питання. Чи розроблена на сьогодні така програма? Виконання – 0,0.

Вибачте, друзі, ми можемо нескінченно приймати такі закони, модернізувати, щось додавати, але якщо не буде виконавської дисципліни в уряді, ніколи нічого не буде. Ви можете знати не лише англійську мову, а й французьку, іспанську, португальську, але якщо ви не знатимете, як це робити, як реально виконувати державні завдання, то вибачте, результат буде таким, яким він є на сьогодні.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від «Голосу» хтось доповідатиме? Ні.

Шановні колеги, прошу вас зайняти свої місця, переходимо до прийняття рішення.

Андрію Михайловичу, поки народні депутати займають свої місця, будь ласка, дайте відповіді на запитання, які були вам поставлені, а ми поки готуємося до голосування.

Будь ласка, Андрію Михайловичу, 1 хвилина.

ГЕРУС А.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Я згоден з Олексієм Юрійовичем, що нам потрібно покращувати співпрацю з урядом і парламентський контроль за тим, як виконуються закони. Тому що, дійсно, є програми, які ми ухвалили, і в законах доручаємо прийняти якесь вторинне законодавство, постанови та підзаконні акти, але, на жаль, дуже часто або строки порушуються, або взагалі такі нормативні акти не приймаються. Звісно, над цим треба працювати. Там, де можна, ми виписуємо прямі норми закону, щоб вони відразу працювали, а там, де це неможливо виписати, потрібно це робити через парламентський контроль і мати тісний діалог, комунікацію з міністерствами, з урядом. Це наше завдання і один із пріоритетів у комітеті.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього законопроекту, переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання повноважень центральних органів виконавчої влади у сфері забезпечення енергетичної ефективності» ([№ 10393](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати, шановні колеги? Прошу народних депутатів голосувати.
«За» – 272.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Шановні колеги, наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо перегляду ставок акцизного податку на тютюнові вироби» ([№ 11090](#)) та альтернативні до нього проекти [№ 11090-1](#), [№ 11090-2](#), [№ 11090-3](#), [№ 11090-4](#).

Ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного зазначених законопроектів. Прошу голосувати.

«За» – 231.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про розгляд цих законопроектів за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 219.

Рішення прийнято.

Запрошую до доповіді щодо законопроекту № 11090 першого заступника міністра фінансів України Улютіна Дениса Валерійовича. Будь ласка, Денисе Валерійовичу.

УЛЮТІН Д.В., *перший заступник міністра фінансів України*. Шановний Руслане Олексійовичу, шановні народні депутати! До вашої уваги пропонується проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо перегляду ставок акцизного податку на тютюнові вироби».

Законопроект розроблений з метою приведення податкового законодавства України у сфері акцизного оподаткування до норм законодавства Європейського Союзу, зокрема Директиви 2011/64/ЄС.

Проектом акта пропонується визначення з 1 липня 2024 року ставки акцизного податку на тютюнові вироби у євро задля уникнення впливу інфляції. Це перше.

Друге. Щорічне впродовж 2025-2028 років підвищення ставок акцизного податку на тютюн, виражене в іноземній валюті, щоб досягти мінімального рівня, який є в країнах ЄС, зокрема 90 євро за 1 тисячу штук сигарет. Впровадження механізму розрахунку сум податкових зобов'язань з акцизного податку на тютюнові вироби.

Даний законопроект є одним із наших програмних документів щодо співпраці з міжнародними партнерами. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запрошую до слова для доповіді щодо альтернативного законопроекту № 11090-1 народного депутата Петруняка Євгена Васильовича. Будь ласка, Євгене.

ПЕТРУНЯК Є.В., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний*

багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Колеги, прошу вашої уваги. Рівень цинізму в цьому законопроекті просто зашкалює. Загалом я підтримую і завжди підтримував ідею підвищення акцизу на тютюнові вироби, особливо в період війни, про що навіть свідчить мій альтернативний законопроект, але основний законопроект просто не влізати ні в які рамки.

У той час, коли в державі триває війна, коли ми боремося за кожен копійку надходжень до державного бюджету, коли в місцевих громадах забрали військовий ПДФО, коли комунальні платежі зростають, коли мобілізація знекровила український бізнес, коли підвищуються податки, акцизи на всі види підакцизних товарів, раптом Кабінет Міністрів вирішив знизити акцизи на ТВЕНи – тютюновмісні вироби для електричного нагрівання. Як це пояснити? Мінус 20 мільярдів у бюджеті. Для чого? Поясніть мені.

Тепер найцікавіше. У чийх інтересах відбуваються всі ці процеси? Вони відбуваються в інтересах іноземних компаній, оскільки український виробник не виготовляє таких тютюнових виробів для електричного нагрівання. Фаворитом на ринку ТВЕНів є, безумовно, компанія «Філіп Морріс Україна».

У мене є лист від Служби зовнішньої розвідки України. Я вам зачитаю перший абзац: «За результатами опрацювання вашого запиту повідомляємо, що, за наявними даними, компанія «*Philip Morris International*» є одним з найбільших платників податків до російського бюджету, з якого потім фінансується російська армія».

Ви розумієте, у чому справа? Вони після 24 лютого 2022 року не просто не вийшли з російського ринку, а продовжують там працювати, нарощують виробництво і платять якомога більше податків до російського бюджету, за кошти якого потім убивають наших дітей, убивають наших...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається автору альтернативного законопроекту № 11090-2 народному депутату України Кривошеєву Ігорю Сергійовичу. Будь ласка, Ігорю Сергійовичу.

КРИВОШЕЄВ І.С., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Тема підвищення податків – це тема обороноздатності. Це очевидно, тому що ми фінансуємо українське військо виключно з грошей платників податків. Але якщо нам потрібно більше грошей на армію, це не означає, що треба просто підвищити податки, тому що так економіка не працює. Є єдиний спосіб збирати більше податків: платники податків мають більше заробляти. Саме так це працює. Чим більше заробляє бізнес, тим більше ми збираємо податків. Для того щоб бізнес заробляв, ми маємо дати йому чіткі правила гри, зробити так, щоб бізнес не «кошмарили» правоохоронці, дати справедливе економічне бронювання для ключових співробітників. Саме тоді ми станемо збирати більше податків і в нас буде більше грошей на армію.

Щодо конкретно цього законопроекту про підвищення акцизів на тютюнові вироби. Абсолютно правильно, що він нам потрібен, бо спрямований на приведення нашого законодавства у відповідність із директивами ЄС. Справді, у ньому є що виправляти, але нам треба це питання опрацювати в комплексі, і про це не потрібно забувати.

Друзі, я закликаю приймати більше законів щодо концепції підвищення податків і зборів в Україні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається авторці альтернативного законопроекту № 11090-3 народній депутатці України Булах Ладі Валентинівні. Будь ласка, Ладо Валентинівно.

БУЛАХ Л.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Колеги, вітаю! Я не переконуватиму, який законопроект кращий, почну з найголовнішого. У мене до всіх вас один меседж: підтримайте законопроект Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики. Зараз завдання: щоб не пройшов жоден законопроект – ані мій, ані інших колег, ані урядовий. Яка мета? Щоб просто не збільшувати акцизів на тютюнові вироби.

Зі свого боку як член Комітету з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування я вам обіцяю, що ми разом з моїми колегами, з Данилом Олександровичем до другого читання доопрацюємо цей законопроект, у якому всі акцизи будуть однакові, і наша країна, і наш парламент продовжать політику однакових акцизних зборів і на ТВЕНи, і на сигарети, і на сигарили, і на інші тютюнові вироби, які вживають наші покупці. Але на сьогодні в нас одне завдання: консолідоване рішення парламенту щодо підтримки в першому читанні законопроекту Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики. Сподіваюся на вашу підтримку, що її вистачить у залі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народній депутатці України Южаніній Ніні Петрівні, авторці завершального альтернативного законопроекту № 11090-4.

ЮЖАНІНА Н.П., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні українці! Я не хотіла, щоб ви послуговувалися просто політичними закликами. Насправді цей проект закону треба розглядати, але потрібно було провести роботу в комітеті, щоб представити залу доопрацьований законопроект. Наші зобов'язання щодо мінімальної акцизної ставки на цигарки в сумі 90 євро мали запрацювати з 1 січня 2025 року. Так було передбачено

Податковим кодексом. Девальвація національної валюти призвела до зростання курсу на 30 відсотків, а ставки залишилися на тому самому рівні.

Отже, щоб забезпечити приведення ставок акцизного податку на тютюнові вироби у відповідність із мінімальним рівнем, встановленим Директивою 2011/64/ЄС, в альтернативному проекті закону я запропонувала поступове, покрокове збільшення акцизу на 15 відсотків, щоб за рік на всі тютюнові вироби запрацювала ставка 90 євро, починаючи з 1 січня 2026 року, а не з 1 січня 2028 року, як чомусь запропонував уряд. Де розум? Де пояснення, економічні обґрунтування цього?

Наступне. Зберегти ставку акцизного податку на тютюнові вироби для електричного нагрівання. Будь ласка, не слухайте брехні, що ставка на ТВЕНи не зменшується. Вона залишається на рівні, який діє на сьогодні, з поступовим однаковим збільшенням, за урядовим проектом закону, з 1 липня 2024 року, а потім на всі тютюнові вироби ставка зростатиме до 90 євро і працюватиме з 2028 року, а на ТВЕНи – 72 євро.

Тепер зверніть увагу на фінальні цифри: у разі прийняття мого проекту закону надходження до бюджету становитимуть 69,5 мільярда гривень, з них 43 мільярди – уже в 2026 році, а урядового – 28,8 мільярда, з них 13,8 мільярда – лише в 2028 році. То хто дбає про наповнення державного бюджету? Все, що зараз...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається голові Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики Гетманцеву Данилу Олександровичу. Будь ласка.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Шановні колеги, як багато різноманітної критики щодо урядового законопроекту ми щойно почули: і ставки не такі, і те не таке, й інше не таке. Але всі ці питання ми доопрацьовуємо до другого читання – і відсоток, і ставку, і все інше.

Звідки ж така критика і чому з'явилося п'ять альтернативних законопроектів? Бо основне завдання тютюнового ринку – щоб жоден законопроект сьогодні не пройшов у залі і взагалі не було підвищення акцизів. Бо ми переводимо акцизні ставки в євро, і це звільняє нас від необхідності щорічно їх індексувати. Ми урівнюємо ці ставки зі ставками Європейського Союзу. На це передусім спрямований цей законопроект. А якими будуть ці ставки, ми вирішимо, коли будемо доопрацьовувати законопроект до другого читання.

Але якщо ми не приймемо проект за основу, то зрадимо армію і державу, які розраховують на ці гроші. Ми не збережемо податків, не акумулюємо резервів, які вкрай необхідні сьогодні нам для перемоги, для того, аби встояти.

Тому я прошу всіх дуже відповідально поставитися до голосування, щоб ми прийняли правильне рішення і нам не було б соромно, що, намагаючись догодити

будь-яким виробникам тютюнових виробів – вітчизняним чи іноземним, ми збиваємо прийняття вкрай важливого рішення, яке відповідає нашим міжнародним зобов'язанням.

Дякую (*Шум у залі*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Даниле Олександровичу, що ви скажете від комітету?

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Комітет просить підтримати законопроект за основу (*Шум у залі*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, я дуже прошу... (*Шум у залі*). Та не репетуйте, я зараз скажу. Я дуже прошу всіх, хто доповідає від комітету, доповідати від комітету. Якщо у вас інша позиція, для цього передбачені виступи від фракцій і груп, тому не потрібно цього робити. Це не має ані партійної, ані фракційної, ніякої належності. Має бути так, як визначено Регламентом (*Шум у залі*).

З процедури – Герасимов. Але, надаючи слово з процедури, я хочу сказати, що ви повинні говорити лише з процедури. Якщо ні, я зроблю зауваження, а потім позбавлю слова.

Герасимов. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний Руслане Олексійовичу, знаєте, є така приказка: у свинячий голос, тому що якщо будь-яка людина не з фракції «Слуга народу» починає замість рішення комітету озвучувати власну думку, ви вимикаєте мікрофон. Тут ви дослухали і після того зробили зауваження. Руслане Олексійовичу, будь ласка, не застосовуйте подвійних стандартів. Ми досі не знаємо рішення комітету, тому що не воно було оголошено з трибуни, а власна думка, вибачте, пана Данила. Тому в мене прохання як мінімум під час виступу від фракції «Слуга народу» оголосити нам рішення комітету.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ще раз повторюю, я зробив зауваження. Я не відреагував відразу, бо спілкувався з іншим народним депутатом. Так само, коли ви підходите сюди, я з вами спілкуюся (*Шум у залі*). Усе, досить. Не робіть на цьому політику, а робіть гроші для української армії, друзі.

Переходимо до обговорення. Прошу народних депутатів записатися на виступи від фракцій і груп: два – за і два – проти.

Піпа Наталія Романівна, фракція політичної партії «Голос». Будь ласка.

ПША Н.Р., секретар Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (одномандатний виборчий округ № 115, Львівська область, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Олександрі Устіновій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександра Юріївна Устінова. Будь ласка.

УСТІНОВА О.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги! Те, що ви зараз бачите в цьому сесійному залі, інакше, як дуже дорогим лобізмом, назвати важко. Повірте мені, зараз вам розкажуть, що один законопроект трохи не так написаний, у другому щось не дописано, а в третьому треба ще щось виправити, і все це робиться заради єдиного – зекономити гроші тютюнових компаній на акцизах. Тому й валитимуть усі законопроекти, і закінчиться тим, що нам доведеться перереєструвати їх і ще раз іти по колу.

Ви знаєте, я займалася боротьбою проти тютюну з 2006 року і можу сказати, що все життя тютюнові компанії так робили. Коли ми розказували, що нам треба заборонити куріння в громадських місцях, нам казали, що закриються всі ресторани, а тепер, думаю, вам подобається ходити в ті заклади, де не курять. Коли ми говорили, що потрібно розмістити на пачках сигарет попереджувальні знаки і страшні картинки, нам розказували, що тютюнова індустрія в Україні помре і забере звідси свої заводи. Та вони до чортиків заробляють тут грошей і далі вкладають сюди кошти.

Нам потрібні гроші на армію. Як представник опозиції дуже вас прошу, підтримайте основний законопроект або законопроект Лади Булах, але ми не маємо права провалити те, що дасть додаткові кошти на армію, які ми шукаємо по всьому світу. Як ми пояснюватимемо нашим партнерам, що не хочемо підвищувати акцизний податок на тютюн, а самі йдемо до них з протягнутими руками?

До другого читання я точно подаватиму поправки, щоб вирівняти ТВЕНи. Ставки на них зараз не зменшуються, а просто залишаються на тому самому рівні, і це треба буде виправляти. Але я вас дуже прошу підтримати один з проектів зараз, щоб показати, що ми все-таки готові забирати кошти в тютюнових компаній, а не слухати їх, тому що деякі люди в залі, які взяли гроші, точно бігатимуть і розкажуть вам, що не все так однозначно.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Гринчук Оксані Анатоліївні, фракція політичної партії «Слуга народу». Я так розумію, Гетманцев виступатиме? Тепер можете від фракції, Даниле Олександровичу, але не забудьте оголосити рішення комітету (*Шум у залі*).

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Спеціально для опозиції повторю, Артуре Володимировичу, бо я озвучував це рішення. Комітет вирішив підтримати цей законопроект за основу з подальшим доопрацюванням до другого читання. Прошу зал також його підтримати (*Шум у залі*).

А тепер щодо політичного боку цього питання. На мою думку, соромно підтримувати виробників тютюну на користь виробників тютюну проти держави в мирний час, а під час війни це ганьба – збивати законопроект про підвищення акцизів, посилаючись на те, що там не така ставка. То внесіть поправки до другого читання. Розповідати, що в цьому законопроекті пропонується знизити акцизи, хоча це брехня, жоден акциз не знижується, – це забирати в армії мільярди, які ми в ньому передбачаємо.

Любі мої друзі, є моменти, якими можна спекулювати, а є моменти, якими не можна спекулювати. Наша армія потребує зараз 700 мільярдів додаткових грошей, і ми по копійках збираємо їх. Тютюн – це найперше, де треба брати ці кошти. А щодо того, якими будуть ставки, то вносьте поправки, будемо, як завжди, на засіданнях нашого комітету відкрито, неупереджено, вислуховуючи всіх, розглядати ці питання. Я переконаний, що ми знайдемо компроміс, як завжди його знаходили. Але зробити так, щоб він не був проголосований сьогодні, це ганьба для всієї Верховної Ради і велика радість для наших ворогів.

Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Івченку Вадиму Євгеновичу, фракція «Батьківщина».

Сергій Владиславович Соболев. Будь ласка.

СОБОЛЕВ С.В. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, якщо ви хочете допомогти армії, підвищити акцизи, а не гратися з окремими виробниками, фактично дотуючи їх, замість того, щоб справляти з них акциз, тоді підтримайте законопроект, за який голосуватиме фракція «Батьківщина». Це єдиний проект закону, який дозволяє уникнути будь-яких процедур, щоб грати з кодами, з тим, що одним підвищують, іншим не підвищують. Це питання завжди вирішується під час першого читання. Не вводьте парламент в оману, саме під час розгляду в першому читанні приймається рішення, єдина ставка чи ні. Згадайте, скільки ми боролися, щоб була єдина ставка для ТВЕНів і для звичайних сигарет. Після того, як ми перемогли мафію, нам підсовують законопроект, після прийняття якого ця ставка знову стане різною. Це перше.

Друге питання – моральне. Для кого ми підвищуємо цей акциз? Для тих, хто сидить, зокрема, в окопі. Він не курить ТВЕНи, йому ніколи розливати там рідину. Для кого ви це робите? Для тих, хто сидить у гарних кабінетах у тиші. Я кинув курити в 6 років, це жарт, але й правда. Тож прошу підтримати законопроект № 11090-4, тому що його прийняття дасть реальні надходження до бюджету.

Звертаюся до Міністерства фінансів. Скільки вам коштував ваш законопроект? Оце головне. А в кого є питання щодо грошей, подайте заяви в НАЗК, і все стане зрозуміло. Тож голосуймо за законопроект № 11090-4.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кіт Андрій Богданович, депутатська група «Довіра». Будь ласка. Після нього ще виступить Герасимов, 1 хвилина, і голосуємо. Прошу запросити народних депутатів до залу.

КІТ А.Б., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 126, Львівська область, самовисуванець). Депутатська група «Довіра». Стрийщина. Шановні колеги! Сьогодні ми розглядаємо дуже добру ініціативу, яка зводиться до того, що треба підвищити акцизи на тютюн. Це насправді пропонується в усіх чотирьох законопроектах, але, як завжди, у такий нелегкий час маємо складну дилему між поняттями «війна» і «справедливість» та «війна» і «гроші». Дуже важко сказати, чи ми знаходимо справедливість, знижуючи податки на товар, призначений для заможних українців, і підвищуючи їх на товар, призначений для простих українців і солдат.

Дуже тяжко говорити про справедливість тоді, коли, дійсно, хороший виробник справно сплачує великі податки і в країні-агресорі, і в Україні. Тож «війна» і «справедливість» – це поняття, які я не хотів би поєднувати, але дуже хотів би, щоб ми поєднали поняття «війна» і «гроші», тому що зараз ми говоримо не про справедливість, а про гроші. Для того щоб були гроші, потрібно, щоб акцизи на тютюн, на ТВЕНи, адвалорне мито, про яке в цьому законопроекті нічого не говориться, були збалансованими і відповідали нормам законодавства країн Європи, наприклад Польщі чи Латвії. Тому найкраще рішення – направити ці законопроекти на доопрацювання, із чотирьох розробити один справедливий комітетський законопроект, у якому, дійсно, мова йтиме про гроші для нашої армії і для перемоги.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Герасимов Артур Володимирович, 1 хвилина, потім ще виступ від групи «Відновлення України», 1 хвилина, і голосуємо.

ГЕРАСИМОВ А.В. Шановні колеги, у залі присутній перший заступник міністра фінансів, він може підтвердити, що грошей на армію катастрофічно не вистачає. Це перше.

Друге. Ключові роки для нашої оборони – 2024, 2025, 2026.

Третє. Унаслідок реалізації законопроекту № 11090-4 Южаніної за ці три роки доходи бюджету збільшаться на 69,5 мільярда гривень, законопроекту уряду – на 600 мільйонів. Просто порівняйте, різниця – в 11 разів.

Відразу скажу: той, хто голосуватиме за законопроект уряду, краде в українських Збройних Сил 69 мільярдів гривень, і не лише краде, а одночасно підтримує компанію, яка спонсорує російську армію. Просто подумайте, як голосувати.

Єдиний, завдяки якому до бюджету надходять гроші протягом трьох років, – законопроект № 11090-4 Южаніної. На жаль, відповідно до урядового відбуватиметься навпаки.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто виступатиме від групи «Відродження»? Мороз. Після цього переходимо до голосування. Займіть свої місця.

Мороз. Будь ласка

МОРОЗ В.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 59, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Група «Відродження України» голосуватиме за комітетський законопроект. Але я хочу звернутися до присутнього тут представника Міністерства фінансів і до пана Гетманцева. Якщо ми збираємо кошти нашим хлопцям, нашим військовим на лінії фронту, то зверніть увагу, кому вигідно не голосувати за цей законопроект. По-перше, контрабандистам. Так? Так. По-друге, у Донецькій області та частині Луганської вже два роки процвітає контрабанда через заборону на продаж алкоголю. Туди фурами завозиться алкоголь, тютюн, дехто на цьому жирує, а ми збираємо копійки для наших пацанів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили обговорення цих законопроектів. Зараз я ставитиму їх на голосування. Прошу народних депутатів зайняти свої місця, тому що може статися так, що від кожного голосу залежатиме наповненість українського бюджету. Прошу не ходити, не бігати, займіть свої місця і спокійно здійсніть своє волевиявлення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо перегляду ставок акцизного податку на тютюнові вироби» ([№ 11090](#)) за основу з урахуванням пропозицій комітету та з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 249.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах, будь ласка.

Рухаємося далі. Наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо наближення законодавства України до законодавства Європейського Союзу в частині акцизного податку» ([№ 11256](#)) та альтернативні до нього законопроекти [№ 11256-1](#) і [№ 11256-2](#).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цих законопроектів до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 248.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 230.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова першого заступника міністра фінансів України Улютіна Дениса Валерійович. Будь ласка.

УЛЮТІН Д.В. Я дуже вдячний шановним народним депутатам за підтримку попереднього законопроекту щодо акцизів на тютюнові вироби. Це, дійсно, дуже важливо, зокрема і з точки зору приведення законодавства України у відповідність із європейським законодавством, і з точки зору збору податків, які йтимуть у повному обсязі на підтримку сил безпеки і оборони.

Зараз до вашої уваги пропонується наступний законопроект, внесений також з метою приведення законодавства України у відповідність із законодавством ЄС. У ньому передбачається встановлення нових розмірів ставок акцизного податку на пальне з огляду на мінімальний рівень, передбачений Директивою Ради 2003/96/ЄС, і запровадження їх з 1 січня 2028 року; щорічне збільшення ставок з 1 липня 2024 року по 31 грудня 2027 року включно протягом чотирьох років; визначення терміна «проміжні продукти» відповідно до Директиви Ради 92/83/ЄЕС про гармонізацію структур акцизних податків на спирт та алкогольні напої.

Крім того, законопроектом пропонується зрівняти розміри ставок акцизного податку на проміжні продукти та уточнити термін «середньозважена роздрібна ціна продажу сигарет».

Реалізація такого закону сприятиме збільшенню бюджетних надходжень до близько 3 мільярдів гривень щомісяця. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Сідайте, будь ласка.

Шановні колеги, щодо альтернативних законопроектів ми говорили, що Устенко не доповідатиме. Гриб доповідатиме свій законопроект?

Гриб Вікторія Олександрівна, після неї – Гетманцев, потім виступи: два – за, два – проти.

Шановні колеги, я вимушений відлучитися, тому передаю Олександрю Сергійовичу подальше ведення засідання. Дякую.

ГРИБ В.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 105, Луганська область, політична партія «Опозиційний блок»). Шановні колеги! Я так розумію, сьогодні зал налаштований приймати всі урядові законопроекти, і, можливо, у цьому немає нічого поганого. Але коли ми чуємо від пана Улютіна, що це наші зобов'язання щодо вступу в Європейський Союз, тому нам необхідно приводити наше законодавство у відповідність із законодавством ЄС, то він трохи лукавить. Коли мова йде про бензин та дизель, то він абсолютно правий, і в цьому законопроекті ми застосовуємо мінімальні ставки. Але коли мова йде про LPG (скраплений газ), то там трохи по-іншому. Чомусь ми вирішили зробити ці ставки в чотири рази вищими, ніж у Європейському Союзі.

Тож давайте над цим подумаємо. Мій альтернативний законопроект відрізняється лише тим, що я пропоную також встановити на мініальному рівні акциз на LPG (скраплений газ). Прошу проголосувати саме за мій законопроект, але якщо він не знайде підтримки, тому що бачу, не дуже багато людей дослухаються до сказаного, то звертаюся до пана Данила. Якщо буде прийнято урядовий законопроект, будь ласка, врахуйте цю поправку, нехай комітет за неї проголосує.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від комітету для співдоповіді запрошується голова Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики Гетманцев Данило Олександрович. Будь ласка.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Дякую. Відразу почну з рішення комітету. Комітет рекомендував прийняти зазначений законопроект за основу з доопрацюванням його до другого читання. Прошу зал підтримати рішення комітету, бо законопроект, дійсно, важливий. По-перше, він спрямований на виконання наших євроінтеграційних зобов'язань щодо поступового приведення ставок на пальне у відповідність із ставками, які діють у ЄС. По-друге, у ньому пропонується виправити помилку, допущену ще за далеких часів Януковича. Це так звана поправа Курченка, за якою на скраплений газ встановлено значно менший акциз, ніж на бензин, хоча ті самі автомобілі їздять тими самими дорогами. Тому, безперечно, коли ми шукаємо резерви для армії, то саме ліквідація такого роду пільг, солодких «шкурнячків» лежить в основі отримання бюджетом, армією додаткових коштів.

Прийняття зазначеного законопроекту сприятиме збільшенню надходжень до бюджету на 2,7 мільярда гривень щомісяця, і це лише в 2024 році, бо відповідно до передбаченого законопроектом графіка в наступному році ці відрахування будуть більшими.

Прошу зал підтримати зазначений законопроект, і давайте разом попрацюємо над ним до другого читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запишіться, будь ласка, на виступи: два – за, два – проти.

Железняк Ярослав Іванович, фракція «Голос». Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Шановні колеги, я і наша фракція голосуватимемо за цей законопроект, але в ньому є декілька моментів, які я хотів би уточнити.

Перше. Це, справді, наше зобов'язання щодо приведення законодавства України у відповідність із законодавством ЄС в частині наближення ставок акцизу на пальне до рівня, передбаченого відповідною директивою. Бажано це зробити поступово, а не так, як ми всі любимо, в останню мить.

Для розуміння: у середньому вартість літру за рік зміниться на 1,5 гривні. Якщо ви подивитеся на динаміку цін на стелах заправок, то зрозумієте, що така зміна відбувається майже кожні два місяці залежно просто від цін на нафту. Тому, напевно, не сильно вплине акциз навіть на водіїв, але точно вплине на державний бюджет у бік збільшення надходжень.

Єдина проблема в цьому законопроекті – це питання газу. Я не погоджуюся з головою комітету, тому що, вибачте, там була зовсім інша історія. Зі ставки 70 євро уряд чомусь в останню мить запропонував ставку 170 євро. Відповідь на це запитання, незалежно від того, як ви ставитеся до газу, дуже проста: тому що ця пропозиція була внесена від Укрнафти, а конкретніше – заступником Офісу Президента паном Шурмою. Я не кажу, що ви маєте не голосувати за це рішення. Просто для того, щоб країна знала своїх героїв і щоб не говорили, що це ми, парламентарії, або навіть уряд підвищив ціни на газ. Ні, це питання, за яке відповідає конкретна людина – Ростислав Шурма.

Шановні колеги, закликаю вас проголосувати за прийняття цього законопроекту в першому читанні, а щодо питання газу, думаю, у нас ще точитимуться гострі дискусії під час доопрацювання його до другого читання в комітеті.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Горбенко Руслан, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ГОРБЕНКО Р.О., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Олексію Мовчану.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Мовчан. Будь ласка.

МОВЧАН О.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 150, Полтавська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Окрім того, що цей законопроект є євроінтеграційним поступом України, він ще й відновлює справедливість на ринку пального в Україні. Те, що сказав голова профільного комітету, дуже важливе. У 2012 році уряд Януковича разом із Сергієм Курченком протягнули в п'ять разів знижену ставку акцизного податку на скраплений газ порівняно з бензином. Бензин і скраплений газ – це взаємозамінні продукти. Тобто українці з 2012 року почали переставати користуватися бензином на користь скрапленого газу. Але суть у тому, що українські нафтопереробні заводи не виробляють так багато скрапленого газу, як українці споживають. «А звідки ж брався цей скраплений газ і береться зараз?» – запитаєте ви. Скраплений газ досі постачається з російської федерації, тому що лише росія виробляє його в такому обсязі. Тоді Курченко в інтересах кремля протягнув цю поправку.

Шановні колеги, зараз ми маємо встановити справедливість і перестати купувати пальне у російської федерації, тому що це агресор, це країна-терорист.

Якщо подивитися на систему виробництва скрапленого газу, то з 1 тонни переробленої нафти може бути всього 5 відсотків скрапленого газу, при цьому більша частина продукції – це або дизель, або бензин.

Шановні колеги, якщо ми хочемо відновити нафтопереробку в Україні, то маємо вирівняти ставки акцизних податків для різного типу пального, щоб українці перестали споживати російський скраплений газ і купували український бензин і дизель.

Прошу підтримати цей законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Славицька, група «Відновлення України». Будь ласка.

СЛАВИЦЬКА А.К., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Прошу передати слово Бурмічу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бурміч. Будь ласка.

БУРМІЧ А.П. Шановна президіє, шановні колеги, звичайно, такий закон потрібен. Ми сьогодні збираємо гроші по крихті, бачимо розриви в бюджеті, і хтозна, чи даватимуть нам гроші, чи ні, а кредитів і боргів дуже багато. Тому, звісно, ми підтримуватимемо цей законопроект.

Але я хотів сказати про інше. Попередній промовець мій колега Володимир Мороз уже нагадав нам, мабуть, у десятий раз. Чому ми підвищуємо акцизи на горілку, на тютюнові вироби, а Донецька область так і не хоче платити акцизи

до державного бюджету? Ну, не хоче, і все. І Кабінет Міністрів, і Міністерство фінансів, і всі інші дивляться і плескають у долоні. Це перше.

Друге. Звичайно, повторюю знову, ми підтримуватимемо цей законопроект, тому що гроші потрібні, але коли ми звернемо увагу на заробітні плати на державних підприємствах? Чому сьогодні, під час війни, коли немає чим фінансувати не лише армію, а взагалі виплату пенсій, субсидій тощо, на державних підприємствах заробітні плати по пів мільйона, по 2 мільйони і більше? Коли на це звернуть увагу і буде покладено край? Чи ми не бачимо цього?

Хочу звернути увагу на цю несправедливість і Кабінету Міністрів, і керівництва відповідного комітету. Збирати гроші треба, але найперше – не давати розбазарювати бюджет, який є. А вони зараз навіть тих, хто перевіряє, туди не допускають.

Прошу звернути увагу на це питання. А законопроект ми підтримуємо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Крулько Іван Іванович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

КРУЛЬКО І.І. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, зверніть увагу на слова в назві законопроекту «щодо наближення законодавства України до законодавства Європейського Союзу в частині акцизного податку». Начебто це адаптація законодавства. Але я хотів би, щоб ми професійно розглядали кожен законопроект і аналізували, що там написано. Наприклад, з метою приведення нашого законодавства у відповідність із вимогами Директиви ЄС № 92/83/ЄЕС про гармонізацію структур акцизних податків на спирт та алкогольні напої уряд пропонує підвищити акциз на натуральні вина з 8,42 гривні за літр до 12,23 гривні за літр. То хочу вам сказати, що це абсолютна неправда, що ми гармонізуємо українське законодавство з цією директивою. Чому? Тому що Європейський Союз узагалі не вимагає встановлення акцизів на сухі натуральні вина. Наприклад, у таких країнах, як Німеччина, Іспанія, Португалія, Греція, Румунія, діє нульова ставка акцизу на сухі вина, бо кожна країна бореться за ринки, популяризує свою культуру в такий спосіб.

Скажіть, ми дурніші за них? Чому ми це робимо і вбиваємо нашого маленького виробника, який вкладає величезний труд, щоб виробити цей продукт і показати Україну в світі?

Або ще одна директива, яка передбачає реструктуризацію системи Співтовариства щодо оподаткування енергопродуктів та електроенергії. Для України, коли ми підписували Угоду про асоціацію, була вимога поступово підвищувати акцизи. А зараз пропонується підвищити акцизи на бензин на 13 відсотків, на дизпаливо – на 17 відсотків, на скраплений газ – на 45 відсотків! Скажіть, будь ласка, як ми можемо це робити, якщо це стосується кожного

українця, який не матиме можливості заправити власну автівку? Про кого ми зараз думаємо? А український бізнес? Скільки коштуватиме хліб, який треба буде довести до села для...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніна Петрівна Южаніна, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ЮЖАНИНА Н.П. Колеги, цей проект передусім про втрату конкурентних переваг українських товарів як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках, тому що вони стануть дорожчими, про збільшення інфляції, про зменшення купівельної спроможності, про збільшення на 40 відсотків витрат понад 730 тисяч домогосподарств, які використовують газ у балоні.

Якщо ви говорите про ресурс 2,6 мільярда гривень, то законопроектом № 11090-4 щодо підвищення акцизів на тютюн передбачено 8,5 мільярда. Пане Улютин, ви маєте визнати, і вся Україна має почути, що ви зараз стріляєте собі вже не в ногу, а в голову! Це контрольний постріл у голову, економіка не витримає підвищення, бо в нас ціна пального закладена в кожному товарі, який зараз є в Україні, а ми імпортуємо більше, ніж виробляємо.

Тому абсолютно очевидно, якщо ви не підтримуєте тих ресурсних проектів, які потрібні, то ви спільно – уряд і ті, хто голосуватиме, шкодите всій економіці України. Отямтеся, будь ласка, не натискайте цю...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до голосування. Займіть, будь ласка, свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо наближення законодавства України до законодавства Європейського Союзу в частині акцизного податку» ([№ 11256](#)) за основу з урахуванням пропозицій комітету та з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Прошу голосувати.

«За» – 212.

Рішення не прийнято (*Шум у залі*).

Покажіть по фракціях і групах.

Переходимо до голосування за альтернативні законопроекти (*Шум у залі*). Зачекайте хвилинку, будь ласка.

Колеги, ми весь час голосували таким чином: спочатку проходили всі позиції щодо основного законопроекту... (*Шум у залі*). Ні, Артур Володимировичу, подивіться стенограми засідань, коли ми приймали законопроекти, до яких були альтернативні проекти (*Шум у залі*).

Зараз я запропоную інші рішення щодо основного законопроекту. Якщо вони не будуть підтримані, ми перейдемо до альтернативного проекту (*Шум у залі*). Іване Івановичу, подивіться стенограми, ми так само робили.

З процедури – Гетманцев. Будь ласка.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Шановні колеги, я пропоную зараз проголосувати за направлення проекту на повторне перше читання, потім – за повернення автору, провалимо ці два рішення і після цього підтримаємо альтернативний проект. Дуже прошу всіх підтримати альтернативний законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Саме так я і пропоную рухатися.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення на повторне перше читання...

З процедури – Крулько. Будь ласка.

КРУЛЬКО І.І. Шановний пане головуєчий, я хотів би нагадати, що Регламент Верховної Ради передбачає, що якщо жоден із законопроектів, основний і альтернативний, не будуть прийняті за основу, тоді всі законопроекти можуть бути направлені на повторне перше читання або направлені суб'єкту права законодавчої ініціативи, або відхилені. Саме в такому порядку потрібно розглядати законопроекти.

Я прошу розглянути альтернативний проект, у випадку його невідтримки можна буде піти за процедурою, яку ви пропонуєте, тобто направити на повторне перше читання. Це відповідатиме Регламенту Верховної Ради. Я хотів би, щоб ми його дотримувалися.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Артуре Володимировичу, будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Шановні колеги, з урахуванням досвіду і того, що коїться у Верховній Раді і в комітетах, ми звертаємося з пропозицією до всіх колег не підтримувати також і альтернативного законопроекту, щоб питання підвищення акцизів без урахування...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це виступ не з процедури. Вимкніть, будь ласка, мікрофон Герасимова. Дякую.

Сергій Віталійович Кальченко. Будь ласка. Цікавить ваша думка щодо цієї процедури.

КАЛЬЧЕНКО С.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). На моє переконання, виходячи з положень Регламенту, зараз треба ставити на голосування пропозицію про направлення законопроекту на повторне перше читання, а якщо це рішення не буде прийнято – про повернення суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання. Якщо і це не буде прийнято, він вважатиметься відхиленням, і тоді можемо переходити до альтернативного законопроекту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Саме так ми і рухаємося.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення проекту Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо наближення законодавства України до законодавства Європейського Союзу в частині акцизного податку» (№ 11256) на повторне перше читання. Прошу голосувати.

«За» – 45.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про повернення проекту Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо наближення законодавства України до законодавства Європейського Союзу в частині акцизного податку» (№ 11256) суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання. Прошу голосувати.

«За» – 21.

Рішення не прийнято.

Законопроект вважається відхиленим.

Тепер переходимо до голосування щодо законопроекту [№ 11256-1](#) (*Шум у залі*).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо адаптації положень законодавства Європейського Союзу в частині акцизного податку на пальне» (№ 11256-1) за основу з урахуванням пропозицій комітету та доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Прошу голосувати.

«За» – 218.

Рішення не прийнято.

Покажіть по фракціях і групах, будь ласка.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення проекту Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо адаптації положень законодавства Європейського Союзу в частині акцизного податку на пальне» (№ 11256-1) на повторне перше читання. Прошу голосувати.

«За» – 192.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про повернення проекту Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо адаптації положень законодавства Європейського Союзу в частині акцизного податку на пальне» (11256-1) суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання. Прошу голосувати.

«За» – 190.

Рішення не прийнято.

Законопроект вважається відхиленим.

У нас залишається ще третій альтернативний законопроект. Давайте спробуємо врятувати його.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо імплементації положень актів права Європейського Союзу щодо акцизного податку» ([№ 11256-2](#)) за основу з урахуванням пропозицій комітету та доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Автор – Гриб Вікторія Олександрівна. Прошу голосувати.

«За» – 227.

Рішення прийнято.

Законопроект прийнято за основу (*Оплески*).

Покажіть по фракціях і групах, будь ласка.

З процедури – Сергій Володимирович Власенко. Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую. Шановний пане головуєчий, під час голосування за законопроект № 11256-2 ви оголосили пропозицію прийняти його за основу з урахуванням пропозицій комітету та доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту. Але наскільки я розумію, такого рішення комітету не було, бо комітет пропонував за основу прийняти перший законопроект і щодо нього вони рекомендували застосувати статтю 116.

Дякую (*Шум у залі*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можливо.

Переходимо до наступного питання порядку денного.

З процедури – Герасимов. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Шановний Олександр Сергійовичу, шановні колеги, я хочу підтримати Сергія Володимировича Власенка, бо під час оголошення цього законопроекту, на жаль, Олександр Сергійович, ви ввели зал в оману. Тому прошу зараз правильно анонсувати цей законопроект і поставити його ще раз на голосування відповідно до Регламенту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Артуре Володимировичу, у Верховній Раді дев'ятого скликання на відміну від попередніх восьми скликань повторно голосування не відбуваються. Ви маєте інструментарій боротьби з головоючим відповідно до Регламенту – скарги і таке інше (*Шум у залі*).

Дмитро Олександрович Разумков. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую. Олександр Сергійовичу, дійсно, переголосувати його не можна і не треба, але щоб не відбулося так, як зазвичай відбувається в цьому комітеті, що вони напихають те, що хочуть.

Оскільки не було рішення комітету про прийняття законопроекту за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту, то вони мають рухатися виключно відповідно до тих предметів

регулювання, які були зазначені в альтернативному проекті, без додавання, як завжди, якихось власних хотелок, бажань і подібного.

Зазначте, будь ласка, для стенограми як головуючий, що стаття 116 Регламенту Верховної Ради України не застосовувалася.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Дмитре Олександровичу. Мені треба ознайомитися з висновком комітету.

Переходимо до наступного питання порядку денного. Це проект Закону «Про внесення змін до статті 11 Закону України «Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин» ([№ 11093](#))

Ставлю на голосування пропозицію про включення цього питання до порядку денного сесії.

«За» – 238.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою.

«За» – 226.

Рішення прийнято.

Прошу відразу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Федієнко, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ФЕДІЄНКО О.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Миколі Задорожному.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрій Задорожний. Будь ласка.

ЗАДОРЖНИЙ А.В. Шановні колеги, прошу підтримати цей законопроект, оскільки він важливий з точки зору легалізації процедури пошуку зниклих безвісти за особливих обставин. На сьогодні Уповноважений з питань осіб, зниклих безвісти за особливих обставин фактично не може здійснювати пошук, оскільки він цивільна особа. Треба дозволити це робити спеціалізованим групам Генерального штабу саме тому, що це відбувається зазвичай за лінією розмежування.

Прошу підтримати цей коротесенький, але дуже важливий законопроект, щоб розблокувати цю процедуру.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іонова Марія Миколаївна, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ІОНОВА М.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Говоритиму швидко, тому що це питання дуже чутливе і надзвичайно важливе для нашої країни, для родин як військових, так і цивільних полонених. Фракція «Європейська солідарність» наполягатиме, щоб до другого читання було внесено зміни і ми виправили те, що зараз є в тексті. Тому що наразі за нормами законопроекту омбудсмен не зможе гарантувати права близьких родичів і членів сімей осіб, зниклих безвісти за особливих обставин. Тобто він не зможе забезпечити надання інформації про стан пошуку їх рідних, ми забираємо в нього ці повноваження. Це перше.

Друге. Проект закону передбачає, що повноваження Уповноваженого з питань осіб, зниклих безвісти за особливих обставин будуть передані органам, визначеним Кабінетом Міністрів України, а також Генеральному штабу Збройних Сил України, тобто замість об'єднаного оперативного штабу. Ми вважаємо, що така заміна може призвести до плутанини щодо відповідальності і до недостатньої координації між різними державними органами.

Цей законопроект також містить положення, які за своєю суттю є дуже тимчасовими і розраховані на період воєнного стану та протягом одного року з дня його припинення або скасування. Відповідно до правил законодавчої техніки ми не можемо розміщувати ці зміни в основному тексті законопроекту, а мали б розмістити їх у перехідних положеннях.

Останнє. Законопроектом пропонується покласти на Кабінет Міністрів повноваження визначати органи, відповідальні за дане питання, на період воєнного стану та протягом одного року з дня його припинення або скасування. Я наполягаю на тому, що ми маємо бути дуже відповідальними перед родинами зниклих безвісти і вони мають чітко знати, хто відповідатиме на їхні питання і яка інституція матиме всі повноваження і буде за це відповідальна. Це не те питання, щодо якого ми маємо право на помилку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Сергій Володимирович Власенко, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

Хто ще бажає виступити з тих, хто не записувався? Тоді запросіть депутатів до залу, будь ласка. Скоро будемо голосувати.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане головуєчий. Шановні колеги, ми змушені висловити концептуальне зауваження до цього законопроекту.

Цим законопроектом пропонується відібрати в Уповноваженого з питань осіб, зниклих безвісти за особливих обставин всі базові повноваження, передати

їх Міністерству оборони та іншим органам, але інституцію Уповноваженого залишити. Тобто він залишатиметься, по суті, без повноважень на весь період війни і ще два роки після війни.

На наш погляд, це неприпустимо. До того ж, про що вже говорилося, така конструкція абсолютно розмиває можливість родичів зниклих безвісти спілкуватися, бо це буде такий бюрократичний футбол: одна інституція відповідатиме за одну частину повноважень щодо розшуку, друга – за другу частину, третя – за третю частину.

Наша пропозиція, яку ми викладемо в поправках до другого читання, буде трохи інша. Ми запропонуємо для Уповноваженого, єдиної цивільної особи, зробити виняток, щоб він міг виїжджати в зону бойових дій і виконувати повноваження, які на нього покладені законом. Для того щоб залишилася конструкція, абсолютно нормальна, коли є одна особа, Уповноважений, який може комунікувати з родичами загиблих, координує діяльність інших органів, щоб ця робота була максимально ефективною.

Тому, на жаль, ми не можемо підтримати в першому читанні цей законопроект, а до другого читання внесемо відповідні поправки і будемо наполягати, щоб вони були прийняті в залі, бо вони логічні й зрозумілі. Ми маємо інституцію, яка працює, виконує свої повноваження і комунікує із родичами осіб, зниклих безвісти.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Переходимо до голосування. Шановні колеги, займіть, будь ласка, свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до статті 11 Закону України «Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин» ([№ 11093](#)) за основу. Прошу голосувати.

«За» – 248.

Рішення прийнято.

Далі переходимо до наступного питання порядку денного. Це закон з пропозиціями Президента.

Шановні народні депутати, до вашого розгляду пропонуються пропозиції Президента України до Закону України «Про внесення змін до Кодексу законів про працю України щодо встановлення додаткових підстав розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця та деяких інших питань» ([№ 7731](#)). Відповідні матеріали вам було надано.

Відповідно до частини другої статті 134 Регламенту Верховної Ради України пропонується такий порядок розгляду: доповідь представника Президента України у Верховній Раді України – до 2 хвилин, відповідь

доповідача на запитання народних депутатів – до 6 хвилин, співдоповідь від головного комітету – до 2 хвилин, відповіді співдоповідача на запитання народних депутатів – до 6 хвилин (надається до 1 хвилини на запитання, до 1 хвилини на відповідь), прийняття рішення.

Отже, переходимо до розгляду питання.

Артур Володимирович Герасимов – з процедури. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Шановний Олександр Сергійовичу, відповідно статті 134 Регламенту парламентом може бути прийняте процедурне рішення про обговорення. Прошу вас поставити на голосування таку пропозицію і прийняти рішення.

Щиро дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, за пропозицією народного депутата Артура Володимировича Герасимова ставлю на голосування пропозицію про проведення за процедурним рішенням відповідно до частини четвертої статті 134 Регламенту обговорення пропозицій Президента до даного законопроекту. Нагадую, для прийняття рішення потрібно 150 голосів. Прошу голосувати.

«За» – 120.

Рішення не прийнято.

На жаль, Артуре Володимировичу, ваша пропозиція не знайшла шанувальників, прихильників і прихильниць.

Шановні колеги, переходимо до розгляду питання. До слова для доповіді запрошується представник Президента України у Верховній Раді України Галина Олегівна Михайлюк. Будь ласка, 2 хвилини.

МИХАЙЛЮК Г.О., *представник Президента України у Верховній Раді України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Шановний пане головуєчий, шановні колеги! Президент України підтримує необхідність забезпечення захисту підприємств, установ і організацій як складової національної безпеки України. Саме це є головною метою даного закону. Однак Глава держави звертає увагу на необхідність безумовного дотримання конституційного принципу верховенства права і у зв'язку з цим пропонує виключити із закону положення, за якими працівник зобов'язується інформувати про наявність зв'язків з фізичними особами, місце постійного проживання (перебування, реєстрації) яких знаходиться на території держави-агресора або на тимчасово окупованій території України. При цьому за невиконання такої вимоги відповідно до закону роботодавця наділено правом розірвати трудовий договір з працівником.

Президент вважає, що використане в законі формулювання «зв'язки з фізичними особами» не має правового визначення, тому не даватиме суб'єктам відповідних правовідносин змоги чітко й однозначно розуміти зазначені вимоги і яку інформацію потрібно надати.

На думку Президента, закон не містить завершеного алгоритму реалізації зазначених норм. Працівник може не володіти інформацією про інших осіб, а роботодавець ситуативно і суб'єктивно реагувати на наявність чи відсутність інформації.

Президент України пропонує упередити правову колізію і виключити із закону норму про можливість розірвання трудового договору з підстав набрання законної сили вироком суду, яким працівника засуджено за вчинення злочину проти основ національної безпеки України за наявності згоди профспілкової організації, членом якої є працівник.

Прошу підтримати пропозиції Президента України.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу народних депутатів записатися на запитання до доповідачки. Відводиться до 1 хвилини на запитання, до 1 хвилини на відповідь, загалом 6 хвилин.

Дануца Олександр Анатолійович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ДАНУЦА О.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 99, Кіровоградська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу підтримати пропозиції Президента, які озвучила представниця Президента України у Верховній Раді Галина Михайлюк, і переходити до голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пані Галино, будете щось коментувати?

МИХАЙЛЮК Г.О. Щиро дякую за підтримку і прошу підтримати дані пропозиції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, ці 6 хвилин нам все одно треба якось провести разом.

Наступні запитання. Штепа Сергій Сергійович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ШТЕПА С.С., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (одномандатний виборчий округ № 77, Запорізька область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день! У мене таке запитання. Після прийняття закону та підписання його Президентом, коли він набере чинності і всі ці норми почнуть діяти?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте, будь ласка, відповідь.

МИХАЙЛЮК Г.О. Колеги, якщо ми подолаємо вето, то, звичайно, дуже важливо, щоб не було безпідставних звільнень, які є порушенням конституційного права. Закон набирає чинності через три місяці після його опублікування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Микиша Дмитро Сергійович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

МИКИША Д.С., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 181, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Разумкову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Разумков. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую. Скажіть, будь ласка, ті, які голосували за цей закон, уміють думати, за що голосують?

Ви як представник Президента, наскільки мені відомо, також за нього голосували. Вам у Раді всі розповідали, що норма, яку заветував Президент і в даному випадку зробив правильно, антиконституційна. Але тим не менше ви натисли на зелену кнопку. Сьогодні ви виступаєте з трибуни і кажете: Президент визначив і сказав, що ця норма погана.

То коли була правда: коли ви за це голосували і натискали на зелену кнопку, чи сьогодні, коли переконуєте, що Президент має рацію і правильно заветував цей закон? Я звертаюся до вас і як до представника Президента, і як до народного депутата.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Галино Олегівно.

МИХАЙЛЮК Г.О. Президент України у пропозиціях до закону чітко сформулював свою позицію та застереження і як Глава держави та гарант Конституції України наголошує, що Україна є правовою державою і допускати вільного тлумачення тих чи інших норм закону неприпустимо.

Українське законодавство побудоване на нормах збалансованості і в питаннях встановлення зобов'язань та відповідальності сторін. Тому, враховуючи, що запропонований закон не визначає повноважень роботодавця щодо отриманої від працівника інформації із зазначеного питання, але лише надає йому таке право, крім того, у ньому не надається чітке розуміння, в який спосіб та в які строки роботодавці мають надати інформацію, Президент наголосив, що з метою виявлення фактів колабораційної та іншої діяльності, що загрожує національній безпеці України, і притягнення до відповідальності за вчинення

злочинів проти національної безпеки України у нас діють відповідні правоохоронні органи, ціла система державних органів, на яких законом покладено обов'язок збирання, перевірки і правової оцінки...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко Сергій Володимирович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Шановна пані представник Президента, фракція «Батьківщина» одностайно не голосувала за цей закон саме через ту норму, яку Президент пропонує виключити. Ми попереджали вас, монобільшість, про незаконність, неконституційність цієї норми. До речі, так само, як і щодо багатьох інших законів, зокрема про Вищу раду правосуддя, яку ви заблокували на три роки, про Вищу кваліфікаційну комісію, яку ви заблокували на чотири роки. Ми вас кожен раз попереджаємо, ви кожен раз, перепрошую, стукаєте в ті самі двері, і ми витрачаємо час Президента під час війни на очевидні ветоування.

Скажіть, будь ласка, шановна пані представник Президента, що ще повинна зробити опозиція, щоб ви зрозуміли і не витрачали час Президента на очевидні від самого початку вета?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Галино Олегівно.

МИХАЙЛЮК Г.О. Я ще раз хочу наголосити, і це було зазначено в доповіді, що Президент цілком і повністю підтримує необхідність забезпечення безпеки і стійкості підприємств, але всі механізми, які пропонуються законодавцем, мають бути сформульовані в правовому полі доволі чітко.

Даний закон не визначає чіткості норм з приводу того, яка саме інформація має бути надана. Крім того, ця норма не сприяє виявленню зв'язків між працівниками і колаборантами та ворогами з декількох причин. Якщо людина винна, вона намагається максимально це приховати, і це зазначається в інформації, і є питання, чи дана інформація буде надана роботодавцю працівником. Плюс, як уже зазначалося, можлива недопустимість інформації для людини та законодавчо визначена компетенція відповідних правоохоронних органів.

Дякую (*Шум у залі*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергію Володимировичу, ви як досвідчений юрист, практикуючий адвокат знаєте, що відповідь не завжди буде.

Іонова Марія Миколаївна. Будь ласка. Це буде, напевно, останнє запитання.

ІОНОВА М.М. Прошу передати слово Олексію Гончаренку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олексійович Гончаренко.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Я хочу нагадати всім глядачам, яким вночі покажуть це засідання Верховної Ради, власне, про що йде мова. Ідеться про божевільний закон, за який проголосували «слуги народу», як завжди, з підтримкою ОПЗЖ та «Голосу». Це безумний закон про те, що людина має під час влаштування на роботу повідомити про свої зв'язки з кимось, хто живе на території держави-агресора чи на окупованій території. Які зв'язки: родинні, сексуальні, приятельські? Взагалі незрозуміло.

Повний сталінізм, якась Північна Корея. Людина має сама на себе щось написати і згадати. Це божевілля. Про це казали. Наша фракція не дала жодного голосу за це. Протягли, але далі почався суспільний розголос, і лише тому зараз ви змушені це виправити. Не голосуйте більше за таку ганьбу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Галино Олегівно, за вашу доповідь і відповіді на запитання.

Для співдоповіді слово надається голові Комітету з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів Галині Миколаївні Третьяковій, 2 хвилини. Будь ласка.

ТРЕТЬЯКОВА Г.М., *голова Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Колеги, комітет розглянув на своєму засіданні пропозиції Президента і погодився з аргументами, наведеними Главою держави. Власне, комітет не заперечує можливості прийняття цього закону під час повторного розгляду з пропозиціями Президента України. Ми зараз це будемо голосувати.

Водночас 20 травня комітет прийняв рішення про врахування всіх пропозицій Президента (їх дві) до Закону України «Про внесення змін до Кодексу законів про працю України щодо встановлення додаткових підстав розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця та деяких інших питань» і рекомендував Верховній Раді України прийняти цей закон у цілому з урахуванням пропозицій Президента України.

Хочу наголосити від комітету, що мова йде про чіткість норм і про те, що роботодавці у критичній інфраструктурі сьогодні несуть відповідальність за майно і життя людей, які працюють на цих підприємствах, щоб там не працювали ті, які наводять ракети на наші об'єкти критичної інфраструктури. Цей закон надзвичайно важливий для підприємств критичної інфраструктури. Тому не потрібно маніпулювати тут правами людей. Мова йде про те, що є права роботодавців захищати життя інших працівників підприємств критичної інфраструктури, які виробляють продукцію для захисту нашої країни.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запросіть депутатів до залу, бо скоро будемо переходити до голосування.

Галино Миколаївно, не тікайте, до вас ще будуть запитання.

Колеги, якщо немає запитань до співдоповідача, можемо переходити до голосування? (*Шум у залі*). Будуть запитання? У Дмитра Олександровича є. Тоді записуйтеся на запитання до співдоповідачки голови комітету Галини Миколаївни Третякової.

Візьміть таблицю, будь ласка. Ті самі правила: 1 хвилина – на запитання, 1 хвилина – на відповідь, усього – 6 хвилин.

Саврасов Максим Віталійович, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

САВРАСОВ М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Олексію Гончаренку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олексійович Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Насправді хочеться почути шановну пані Третякову, яка теж голосувала за цю божевільну норму, як можна було до такого додуматися, просувати цю ідею, що люди про себе повинні повідомляти, з ким вони мають контакти на окупованих територіях чи на території держави-агресора. Ви теж, на жаль, за це голосували. Хочеться почути вашу думку, як узагалі це стало можливим. Це перше запитання.

Друге запитання. Там же мова йде про те, що взагалі прибирається захист працівників. Це не правильно. Ми сьогодні бачимо відповідну історію в ДСНС, де керівники говорять: якщо ти не пишеш рапорт начебто «добровільно» про переведення в поліцію, а далі в бойову бригаду, ми тебе звільняємо. То, може, нам треба захищати людей, а не збільшувати можливості по-волонтаристськи їх викидати?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Галино Миколаївно.

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. Дякую. Друге запитання взагалі не стосується цього законопроекту.

У відповідь на перше запитання хочу сказати, що цим законом впроваджена норма Конвенції Міжнародної організації праці № 158 про припинення трудових відносин з ініціативи роботодавця щодо того, що у роботодавця є право встановлювати на підприємстві правила поведінки. Нагадаю вам, пане, що в нас на сьогодні діє есересерівська норма, що роботодавець може встановлювати лише трудовий розпорядок на підприємстві. Це означає: прийти на 8 чи на 9 годину, перерва з 13 години до 14 години. Законом встановлюється абсолютно європейська норма, що діє в усіх країнах, які підписали і ратифікували конвенцію

№ 158, про те, що роботодавець, особливо на підприємствах критичної інфраструктури, може встановлювати правила прийому на роботу. Це не дискримінує осіб. І в нормі, про яку йде мова, було зазначено «зокрема». Президент виписав це більш чітко, щоб ці зв'язки, які були не дуже зрозумілі для тих, хто не працює з трудовим правом...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Микиша Дмитро Сергійович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

МИКИША Д.С. Передайте, будь ласка, слово Дмитру Олександровичу Разумкову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Разумков Дмитро Олександрович. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую. Я, чесно, здивований, що зараз опозиція захищатиме Президента, а представники монобільшості його називають маніпулятором. Президент чесно заніс поправки і зміни, за які ви проголосували. При чому вам уся Рада казала, що це сміття, за це голосувати не можна. Ви й зараз сперечаєтесь, знову кажете, що це маніпуляція.

Жодної маніпуляції не було, коли вся опозиція вам казала, що це не правильно, за це голосувати не можна. Про це вам так само сказав Президент, і все одно монобільшість буде сперечатися, доповідаючи, що тут хтось маніпулює. Спочатку ви розповідали, що маніпулює монобільшість, зараз – що маніпулює Президент. Можливо, просто треба визначитися і визнати свою помилку, а наступного разу дослуховуватися і не робити помилок?

Дякую.

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. Дякую. Це не запитання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дануца Олександр Анатолійович, фракція «Слуга народу».

ДАНУЦА О.А. Шановні колеги, якщо ми зробили помилку, якщо виявилася якась неузгодженість або будь-що інше, то парламентські процедури для того й створені, щоб це можна було виправити, доопрацювати, коли ми кажемо, наприклад, про друге читання. Коли ми кажемо про вето, то ця процедура застосовується саме з цією метою. Тому вкотре пропоную підтримати пропозиції Президента, які озвучила пані Михайлюк, і рішення комітету, яке озвучила пані Третякова.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Галино Миколаївно.

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. Дякую, пане Олександрє. Це абсолютно правильно, це не перше так зване вето, бо це на вето схоже достатньо відносно, але це пропозиції Президента, які потрібно врахувати, і тут нічого страшного немає. Для того й існують усі гілки влади, щоб була чіткість у трактуванні закону всіма гілками влади.

Дякую, пане Олександрє.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бондар Михайло Леонтійович, фракція «Європейська солідарність».

БОНДАР М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 119, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Будь ласка, передайте слово Гончаренку Олексію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олексійович Гончаренко.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Насамперед «так зване вето» – це нове формулювання. Тим більше від пропрезидентської партії слова «так зване вето» звучать трохи дивно. Але давайте все-таки по суті. Я поставив два запитання, пані Галина каже, що одне не стосується до закону. Закону напряду не стосується, але ви голова Комітету з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів і запитання до вас.

Сьогодні в ДСНС відбувається порушення законодавства, коли людей примушують писати так звані добровільні рапорти. Вони не хочуть цього робити, але їх змушують під загрозою звільнення. Я хотів би від вас як голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів почути, чи прийнятно погрожувати людям звільненням у будь-якій організації, неважливо, приватній, державній, і на цій підставі вимагати від них заяву чи рапорт?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Галино Миколаївно.

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. Дякую, пане Олексію. Я відповім, хоча це не стосується напряду цього закону. Звісно, не можна погрожувати і не можна вимагати рапорт або заяву на звільнення. КЗпП чітко визначено підстави, коли людина може звільнитися сама, коли роботодавець може її звільнити. Якщо на людину тиснуть, і це стосується мобінгу, то наша колега Гришина Юлія підготувала законопроект і вже прийнято закон щодо процедури мобінгу. Людина може звернутися із скаргою до Державної служби праці, і вони мають прийняти в тому числі й адміністративні дії, щоб покарати такого роботодавця, або звернутися до суду, тому що це чітко мобінг – вимагання звільнення робітника через тиск на робочому місці.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Час на запитання вичерпано. Дякую, Галино Миколаївно.

Обговорення питання завершено.

Шановні колеги, переходимо до голосування пропозицій, запропонованих Президентом України. Прошу підготуватися до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію 1. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 258.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію 2. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 257.

Рішення прийнято.

Отже, всі пропозиції Президента прийнято.

Переходимо до голосування за закон у цілому.

Відповідно до статті 135 Регламенту Верховної Ради України ставлю на голосування пропозицію про повторне прийняття Закону «Про внесення змін до Кодексу законів про працю України щодо встановлення додаткових підстав розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця та деяких інших питань» ([№ 7731](#)) у цілому з урахуванням пропозицій Президента України. Прошу голосувати.

«За» – 241.

Рішення прийнято.

Закон прийнято з пропозиціями Президента України.

Переходимо до наступного питання порядку денного. Це проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обов'язковості використання рідкого біопалива (біокомпонентів) у галузі транспорту» ([№ 3356-д](#)). Це друге читання.

Дмитро Олександрович Разумков, 3 хвилини, і можемо голосувати. Правильно я розумію? Тоді, будь ласка, не розходьтєся.

Будь ласка, Дмитре Олександровичу.

РАЗУМКОВ Д.О. Колеги, ви сьогодні дуже круто проголосували за підвищення акцизу нібито на «табачку». Подивимося, як будете голосувати в другому читанні, коли, дійсно, пропонуватиметься підвищення акцизу на все, а не так, як ви пропонуєте, – вивести зручні для вас компанії поза це регулювання, а комусь підвищити. Ви добре проголосували за підвищення акцизу на пальне. Але я сьогодні нічого не почув щодо підвищення тарифів для населення. Вам нагадати, що на початку травня 2022 року ви всі проголосували за мораторій на підвищення тарифів для населення? Щось я не почув жодної заяви щодо того,

що в 1,6 разу ваш уряд підняв тарифи на електрику, це вдруге. Був тариф 1 гривня 68 копійок, а став – 4 гривні 32 копійки. Ми про справедливість? О'кей, думаю, багато хто в цьому залі мав би платити й більше, народні депутати можуть це робити.

Скажіть, будь ласка, чому не вистачило ані совісті, ані розуму провести градацію: для малозахисених верств населення залишити як є, для трохи багатших встановити інший тариф, а для багатих, які споживають по декілька тисяч, – ринковий тариф. Чи ми не можемо працювати так, щоб це було справедливо? Не живе за цим принципом уряд?

Наступне запитання щодо уряду. Скажіть, будь ласка, Прем'єр і міністр енергетики взагалі в адекваті? Остання «година запитань до Уряду», міністр енергетики говорить з трибуни: в минулому році ми підвищили тарифи, і це нам якось допомогло. Далі виступає Прем'єр і каже: ми прийняли закон про мораторій на тарифи, вони не збільшувалися. Розбіжність – в 1 хвилину. Вони взагалі розуміють, що за ними стоїть держава?

Наступне запитання. Скажіть, будь ласка, а що з тими коштами, які пішли нібито на укріплення енергетики, на яку ви по третьому колу збираєте з людей гроші? Де ці мільярди ділися? Пішов Кубраков, зараз підете Найєма – і все пішло як вода в пісок? За це хтось відповідатиме? Це ваші міністри, шановні колеги з монобільшості.

Наступне запитання. Що буде з тим, що ви зараз хороните підприємства? Ви їм кажете: ми не будемо застосовувати щодо вас графіки відключень лише тоді, коли ви 80 відсотків електроенергії закуповуватимете самостійно, імпортуватимете з-за кордону, і лише 20 відсотків вам даватиме держава. Це знищення і держави, і бізнесу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обов'язковості використання рідкого біопалива (біокомпонентів) у галузі транспорту» (№ 3356-д) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 235.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Покажіть по фракціях і групах, будь ласка.

Наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України, та

Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України» щодо компенсації знищеного чи пошкодженого майна, що знаходиться на територіях ведення активних бойових дій або тимчасово окупованих Російською Федерацією» ([№ 11161](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цього питання до порядку денного сесії.

«За» – 254.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою.

«За» – 218.

Рішення прийнято.

Для доповіді від авторів запрошується Артур Володимирович Герасимов.
Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Шановні колеги, це Маріуполь, це Бахмут, це Авдіївка. Цей законопроект – про відновлення справедливості, бо на відміну від жителів звільнених територій Київщини, Херсонщини, Харківщини внутрішньо переміщені особи із зони активних бойових дій чи тимчасово окупованих регіонів, на жаль, не можуть сьогодні реально отримати компенсацію за зруйноване житло.

Нашим спільним з вами законопроектом, бо його підписали більше 20 народних депутатів, пропонується ліквідувати прогалини в законодавстві. Зараз, щоб отримати компенсацію за пошкоджене чи зруйноване майно, жителі Маріуполя, Бахмута, Соледара, Авдіївки чи Часового Яру спочатку мають надати фотодокази, а експертна комісія має потім фізично оглянути це майно. Зрозуміло, це неможливо зробити там, де ідуть активні бойові дії, або в тимчасово окупованих регіонах.

Ми пропонуємо дуже прості зміни до цієї процедури. Перше. Усе майно на окупованих територіях та в зоні активних бойових дій прирівняти до зруйнованого. Друге. Скасувати норми про необхідність надання фотофіксації пошкоджень та фізичного огляду об'єкту. Після отримання компенсації об'єкт нерухомості переходить у власність держави. Це дасть змогу допомогти людям, які покинули домівки через війну, зберегти їх в Україні.

Я хотів би щиро подякувати Комітету з питань економічного розвитку за одностайну підтримку цього законопроекту. Хотів би особисто подякувати Головному юридичному і Головному науково-експертному управлінням Апарату Верховної Ради України за оцінку цього законопроекту. Звертаюся до кожного, підтримайте його в першому читанні, і ми розпочнемо реальну дискусію щодо цієї проблеми.

Щиро вам дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Для співдоповіді запрошується голова Комітету з питань економічного розвитку Дмитро Андрійович Наталуха. Будь ласка.

НАТАЛУХА Д.А., голова Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, колеги! Це насправді дуже важкий законопроект передусім тому, що незрозуміло, яке рішення має бути правильним. Пропозиція авторів може бути однією з відповідей на питання, що робити з майном, яке залишилося на території, тимчасово непідконтрольній Україні. Але цим людям потрібно за щось жити і їхнє майно – це, напевно, єдиний актив, який у них залишився. Тож цей законопроект частково відповідає на запитання, що робити.

З іншого боку, ми теж розуміємо, що є певні ризики в такому підході, які абсолютно справедливо враховані і в позиції ГНЕУ, і в коментарях різних наших колег. Це правда, що дискусію потрібно розпочати, бо це важке питання, і без дискусії ми не знайдемо правильної відповіді на нього.

Ми говорили з колективом авторів, що, можливо, розширимо строк подачі поправок до другого читання, але, на нашу думку, його варто підтримати в першому читанні. Цей законопроект, справді, достатньо дискусійний, але він на часі й дуже сильно болить величезній кількості нашого населення.

Тому комітет висловився за позицію підтримати законопроект в першому читанні за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запишіться, будь ласка, на виступи: два – за, два – проти. Кострійчук, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

КОСТРІЙЧУК С.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Максиму Ткаченку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Ткаченко. Будь ласка.

ТКАЧЕНКО М.М., член Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Колеги, дякую за можливість підтримати цей законопроект і хочу звернутися до всього залу, до колег з монобільшості, до нашої фракції. Дійсно, не так часто представники опозиції виступають з трибуни, але в даному разі це, дійсно, дуже потужний і важливий для великої кількості українців законопроект. Тому я прошу

за нього проголосувати і дякую авторам, дякую комітету, Дмитре Наталуха, дякую вам за підтримку всього того, що пов'язане, на жаль, з тимчасово окупованими територіями. Мова йде не про два роки, не про півтора року, а про період, починаючи з 2014 року.

Це буде дуже потужний сигнал від нас, від влади українцям, більшість з яких залишається в країні і, безумовно, чекає на повернення додому. Велика подяка.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Олексій Олексійович Гончаренко, фракція «Європейська солідарність».
Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Олексій Гончаренко, співавтор цього законопроекту, а також президент Комітету з питань міграції, біженців та переміщених осіб Парламентської асамблеї Ради Європи. Я хочу звернутися до вас саме як президент Комітету ПАРЄ. Тут не має бути політики, фракцій, партій, і треба всім проголосувати за, тому що в Україні сьогодні відбувається велика несправедливість, коли мільйони людей не мають навіть надії. Дуже добре, що в нас діє програма «Відновлення» і в тих, чиє житло зруйноване в Києві, Одесі, є можливість одержати підтримку. Але є люди з Маріуполя, Бахмута, Северодонецька, в яких немає навіть надії, бо їм ніхто нічого не обіцяє. У них було майно, але вони все втратили. Ви знаєте цих людей, зустрічаєте їх на вулицях. Не може бути такого, що вони не приходять у ваші приймальні. Кожен раз під час зустрічей в окрузі вони звертаються: я з Бахмута, я з Маріуполя, що нам робити, як жити? Нам немає, де жити, ми не можемо це оплатити, ще й забирають підтримку ВПО і таке інше.

Такий закон нарешті може дати цим людям надію, що те, що вони втратили, буде їм компенсовано, може, хоча б частково, але зараз, тоді, коли їм це потрібно.

Друзі, я звертаюся до вас. У червні в ПАРЄ ми будемо розглядати величезну доповідь щодо українських біженців і будемо вимагати, щоб увесь світ їм допомагав. Але й Україна має виконати свою роботу стосовно ВПО. Тож, будь ласка, усі голосуйте за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ярослав Іванович Железняк. Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Цей законопроект точно треба приймати. Як ви знаєте, я з міста Маріуполя і в мене така сама ситуація, оскільки я не знаю, що з нашим будинком, чи він стоїть досі, чи ні, але точно знаю, що багато снарядів прилітало. Будинок моєї сестри повністю зруйнований. Багато місць, які нагадували мені дитинство, стерті з лиця землі, зокрема, на жаль, місце, де я навчався.

Мені постійно дзвонять люди з Маріуполя, бо знають, що я звідти родом, і запитують про компенсацію за житло. У відповідь я називаю дві проблеми. По-перше, у нас немає механізму, по-друге, немає грошей.

Прийняття цього законопроекту не розв'яже другої проблеми. Колеги, думаю, діставши калькулятор, ви порахуєте, скільки потрібно грошей. А знаючи розрив у бюджеті, зрозумієте, чи є така можливість, чи ні. Але уряд шукає кошти, і саме на такі справи можна знаходити міжнародну підтримку. До речі, сьогодні на засіданні уряду була сформована відповідна делегація для перемовин з партнерами.

Щодо механізму, як встановити, що ваше житло було зруйноване. Ви, справді, не зробите зараз фотографії ані в Маріуполі, ані в інших досі окупованих містах, зруйнований будинок чи ні. Саме цю проблему пропонується вирішити в законопроекті. Тому, звичайно, як людина, як маріуполець, як народний депутат я закликаю голосувати за цей законопроект і дякую авторам, що звернули увагу на цю проблему.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ярославе Івановичу.

Соболев Сергій Владиславович, фракція «Батьківщина». Потім ще виступить Герасимов з процедури, і перейдемо до голосування.

Будь ласка, Сергію Владиславовичу.

СОБОЛЄВ С.В. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, це, дійсно, питання щодо сотень населених пунктів, розкиданих по всій тимчасово окупованій території. Ми розуміємо, що це стосується мільйонів людей, родин, які втратили у своєму житті все. Які можливості повернення цього майна, в якому стані воно там знаходиться? Не дай Боже, ми пішли б за бюрократичними процедурами, вимагаючи від цих родин збирати якісь довідки.

Прийняття законопроекту дасть змогу за достатньо спрощеною процедурою встановити факт і рухатися далі. Тому що коли до нас як до народних депутатів звертаються сотні тисяч громадян з окупованих Бердянська, Мелітополя, Маріуполя, багатьох інших міст і містечок Херсонської, Запорізької та інших областей України, тієї ж автономії Крим, ми чудово розуміємо, що єдиний спосіб просити допомогу в наших міжнародних партнерів, коли ми самі щось робимо. Бо якщо буде заявлено, що держава нічим не допомагає, у відповідь почуємо: у вас немає закону, який регулював би ці питання.

Саме тому, дійсно, Парламентська асамблея Ради Європи зробила все можливе, щоб встановити реєстр втраченого та знищеного майна. Вони пройшли достатньо серйозні юридичні процедури, і від нас тепер залежатиме, наскільки ми як представники Української держави так само проявимо гуманізм і не рахуватимемо копійку, чи вистачить її, чи ні, а ухвалимо принципове рішення.

Тому фракція «Батьківщина» підтримує законопроект, спрямований, дійсно, на захист мільйонів наших співгромадян.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Всі, які мали бажання, виступили? Від фракції «Слуга народу» не було виступу. Тоді слово надається Фріс, 1 хвилина. Будь ласка. Потім – Герасимов з процедури.

ФРІС І.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 84, Івано-Франківська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Хочу звернути вашу увагу, що цей законопроект стосується виключно майна, зареєстрованого у відповідному реєстрі, на яке оформлене право власності. Це ключова норма, враховуючи, що обов'язково в разі звернення осіб щодо знищеного або пошкодженого майна в Україні оформлення і підтвердження права власності на таке майно є первинною умовою отримання і реєстрації в такому реєстрі. Тому ця процедура стосується виключно майна, на яке оформлено право власності.

Але поки що, на жаль, ми не розв'язуємо проблеми, коли майно не зареєстровано або втрачено документи, які встановлюють право власності. Зараз ми над нею працюємо. Законопроект у цій редакції, на жаль, поки що не вирішує ці питання, хоча в загальному його треба підтримувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ігорю Павловичу.

Герасимов – з процедури. У нього, дійсно, важливе повідомлення з процедури.

ГЕРАСИМОВ А.В. Шановний Олександр Сергійовичу, звертаюся до вас з проханням після успішного голосування, сподіваюся, за цей законопроект поставити на голосування пропозицію про продовження до чотирьох тижнів строку внесення народними депутатами поправок до другого читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Артуре Володимировичу, за Регламентом можна лише наполовину продовжити строки, тобто це буде 21 день, не чотири, а три тижні.

Шановні колеги, якщо всі, які бажали, висловилися, тоді переходимо до голосування. Запросіть депутатів до залу.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України, та Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України» щодо компенсації знищеного чи пошкодженого майна, що знаходиться на територіях ведення активних бойових дій або тимчасово окупованих Російською Федерацією»

(№ 11161) за основу з доопрацюванням положень відповідно частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Прошу голосувати.

«За» – 255.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про продовження наполовину строків подачі пропозицій і поправок для підготовки до другого читання даного законопроекту. Прошу голосувати.

«За» – 244.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, розгляд питань порядку денного на сьогодні завершено. Не всі питання ми розглянули, але непогано попрацювали. Дякую всім за плідну роботу.

Оголошую перерву в нашому пленарному засіданні. Про час і місце його продовження вам буде повідомлено завчасно. Нагадую про необхідність непоширення інформації щодо його початку. Економно ставтеся до електроенергії. Разом – до перемоги. Слава Україні!